

GE 2200-408

BAHASA MELAYU DALAM KEHIDUPAN HARIAN
ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน

PENYUSUN

KU-ARES TAWANDORLOH

ABDULKARIM DUERAWEE

HASNAH QADIRIN

HASUENAH WOHSENG

SALIHA MUSO

SUMAIYAH MENJAMIN

ADAREENA CHEMA

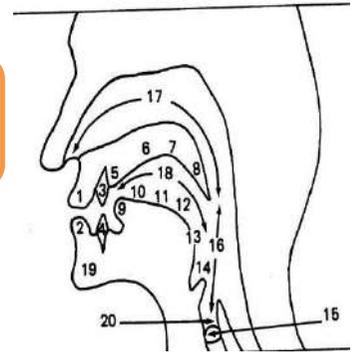
ASIYAH KUWING

JABATAN BAHASA MELAYU
FAKULTI SASTERA DAN SAINS KEMASYARAKATAN
UNIVERSITI FATONI

BAB 1 Sistem Bunyi Bahasa Melayu

SISTEM BUNYI BAHASA MELAYU

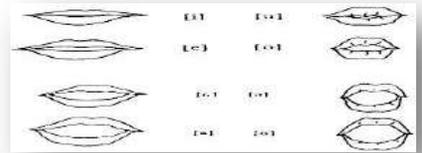

1. Sistem Bunyi Bahasa Melayu

Bahasa Melayu mempunyai sistem bunyi yang tersendiri. Sistem bunyi bahasa Melayu mempunyai 26 huruf, iaitu A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z.

No.	Huruf-Huruf BM		Bunyi Huruf	Bunyi bahasa Thai
	Huruf Besar	Huruf Kecil		
1	A	a	e	อะ อา
2	B	b	bi	บ
3	C	c	si	จ ช
4	D	d	di	ด
5	E	e	i	เอ เออ
6	F	f	ef	ฟ
7	G	g	ji	ก กข
8	H	h	ec	ห ฮ
9	I	i	ai	อิ อี
10	J	j	je	จ ญ
11	K	k	ke	ก ค
12	L	l	el	ล พ
13	M	m	em	ม
14	N	n	en	น
15	O	o	o	โ ออ
16	P	p	pi	ป พ
17	Q	q	kiu	ก

No.	Huruf-Huruf BM		Bunyi Huruf	Bunyi bahasa Thai
	Huruf Besar	Huruf Kecil		
18	R	r	ar	ร
19	S	s	es	ซ ส
20	T	t	ti	ต
21	U	u	yu	อู อู
22	V	v	vi	ว
23	W	w	dabliu	ว
24	X	x	eks	ข
25	Y	y	wai	ย
26	Z	z	zet	จ

2. Bunyi vokal bahasa Melayu mempunyai 6 vokal.

No.	Vokal Bahasa Melayu	Awal	Tengah	Akhir
1	a	ayah	papa	apa
2	e	edar	semak	-
3	e/ [ə]	emak/ əmak	pecah/ pəcah	-
4	i	ikan	itik	titi
5	o	orang	bola	teko
6	u	ubat	burung	siku

3. Pola Keselarasan Huruf Vokal

Dalam Sistem Ejaan Baharu Bahasa Melayu, terdapat sebanyak 18 pola keselarasan huruf vokal seperti berikut :-

No.	Huruf vokal	contoh
1.	a → a	arah, panas, kalah
	a → i	alih, gadis, habis
	a → u	asuh, halus, mabuk
2	e pepet → a	emak, telan, kalam
	e pepet → i	benih, betik, lebih
	e pepet → u	belum, telur, tempuh
3	e taling → a	enak, dewan, tewas
	e taling → e	gelek, heret, leher
	e taling → o	elok, esok, serong
4	i → a	ikan, ingat, hilang
	i → i	pilih, sisih, intip
	i → u	cium, riu, tiup
5	o → a	otak, borang, tolak
	o → e	boleh, korek, oleh
	o → o	botol, kotor, borong
6	u → a	ulat, ubat, tumpang
	u → i	usik, pulih, tulis
	u → u	tujuh, tunduk, untuk

4. Bunyi Diftong Bahasa Melayu Mempunyai 3 Diftong

Diftong ialah gabungan dua bunyi vakal yang dilafazkan dalam satu hembusan nafas.

No.	Diftong	Awal	Tengah	Akhir
1	ai	Aidilfitri	baiduri	Tupai
2	au	aurat	saujana	limau
3	oi	-	boikot	kaloi

5. Urutan Vokal Bahasa Melayu Mempunyai 4 Urutan Vokal

No.	Urutan Vokal Bahasa Melayu	Tengah	Tengah	Akhir
1	ia	durian	siang	dia
2	iu	kiup	siul	-
3	ua	luas	buat	tua
4	ui	kuih	buih	-

6. Konsonan Bahasa Melayu Mempunyai 21 Konsonan Tunggal Termasuk 2 Konsonan Pinjaman Bahasa Inggeris (f, v)

No.	Konsonan Tunggal Bahasa Melayu	Awal	Tengah	Akhir
1	b	bapa	cuba	bab
2	c	cari	baca	mac
3	d	demam	sedap	kad
4	f	fail	daftar	daif
5	g	gulai	gagah	beg
6	h	hari	ahli	buah
7	j	jari	jaja	kolej
8	k	kurang	akal	kakak
9	l	lama	iklan	dail
10	m	manis	lama	demam
11	n	nasi	nenas	telan
12	p	pulau	api	paip
13	q	quran	iqrak	-
14	r	rumah	biru	ikrar

No.	Konsonan Tunggal Bahasa Melayu	Awal	Tengah	Akhir
15	s	surat	pasti	pedas
16	t	tutur	peti	tempat
17	v	van	sivik	-
18	w	wang	awan	-
19	x	xerok	-	-
20	y	yuran	kaya	-
21	z	zaman	piza	lafaz

7. Gugusan Konsonan Bahasa Melayu Mempunyai 5 Konsonan Termasuk 3 Konsonan Bahasa Arab

No.	Gugusan konsonan Bahasa Melayu	Awal	Tengah	Akhir
1	ng	nganga	angsa	sedang
2	ny	nyanyi	angin	-
3	kh	khas	khidmat	ikhlas
4	gh	ghas	ghairah	-
5	sh/sy	shah	syarat	-

Latihan 1

Baca petikan dibawah ini dan jawab soalan di bawah :-

Pada petang hujung minggu, Encik Rashid membawa anak-anaknya, Syamil, Khadijah, Laila dan Mariana ke taman rekreasi untuk berjoging dan bersenam. Encik Rasyid memberitahu anak-anaknya bahawa berjoging dan bersenam dapat menyihatkan badan. Sebelum pergi ketaman rekreasi, mereka memakai pakaian dan kasut yang sesuai untuk bersukan. Selepas penat berjoging, mereka berehat sebentar di atas bangku berhampiran dengan tasik di taman rekreasi itu. Encik Rasyid kemudiannya mengajak anak-anaknya itu bermain badminton. Mereka berasa sungguh sihat dan seronak.

1. Berdasarkan petikan di atas, pilih 6 perkataan yang terdiri daripada huruf vokal.

2. Berdasarkan petikan di atas, pilih perkataan yang terdiri daripada diftong dan gugusan konsonan.

BAB 2

Memperkenalkan Diri

Perbualan

Memperkenalkan Diri dalam Kelas Bahasa Melayu

Pagi hari Ahad minggu pertama mulai belajar pada tahun akademik 2017, dalam kelas bahasa Melayu seorang mahasiswa yang bernama Ahmad memperkenalkan diri.

Assalamualaikum Wr.Wb.

Nama saya Ahmad bin Umar

Saya berasal dari Kampung Serong, Mukim Khaotum, Daerah Yarang, Wilayah Pattani.

Saya mempunyai adik-beradik 7 orang, 3 orang lelaki 4 orang perempuan.

Saya sebagai anak pertama.

Saya tamat belajar peringkat menengah dari Sekolah Islahiah.

Ayah saya bernama Umar dan ibu saya bernama Fatimah.

Sekarang saya menjadi mahasiswa di Jabatan Bahasa Melayu, Fakulti Sastera dan Sains Kemasyarakatan, Universiti Fatoni.

Saya suka makan nasi goreng ayam dan masa lapang saya suka membaca buku cerpen.

Saya rasa syukur dan gembira dapat berkenalan dengan kawan-kawan baru semua.

Wassalamualaikum Wr. Wb.

AKTIVITI HARIAN

Hari

Isnin	Khamis	Ahad
Selasa	Jumaat	hari
Rabu	Sabtu	minggu

Bulan

Januari	Februari	Mac	April
Mei	Jun	Julai	Ogos
September	Oktober	November	Disember

Perkenalan

Rina : Selamat pagi Farah

Farah : Selamat pagi Rina.

Rina : Farah, ini kawan saya.

Farah : Assalamualaikum, nama saya Farah.

Afaf : Assalamualaikum, saya Afaf.

Anda berasal dari mana?

Farah : Saya berasal dari Narathiwat.

Afaf, Anda berasal dari Narattwat juga.

Farah : Maaf saya akan ke kelas

Jumpa lagi ya.

Rina, Afaf : Jumpa lagi.

Lengkapilah!

1. Farah berkenalan dengan_____

Latihan 2

2. Afaf adalah_____Rina.

3. Farah berasal dari_____.

4. Afaf berasal dari_____.

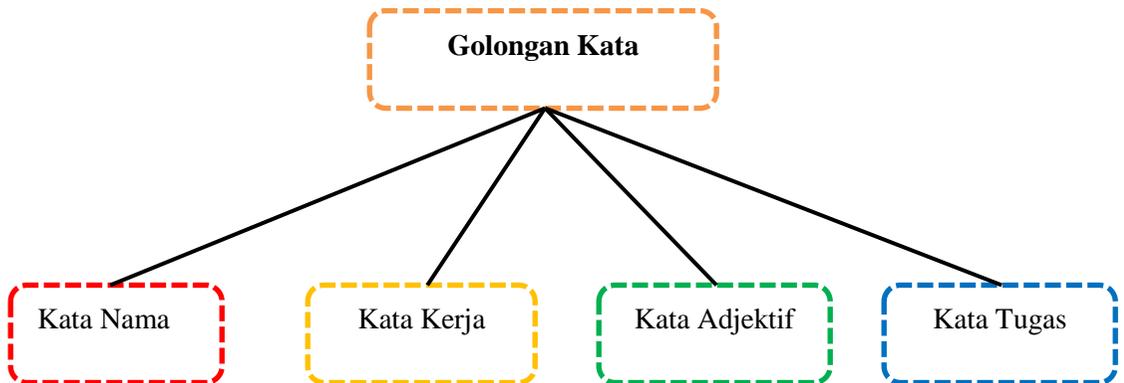
5. Farah akan ke_____.

Tatabahasa

Golongan Kata

Golongan Kata ialah kumpulan perkataan yang terdiri daripada jenis perkataan yang sama.

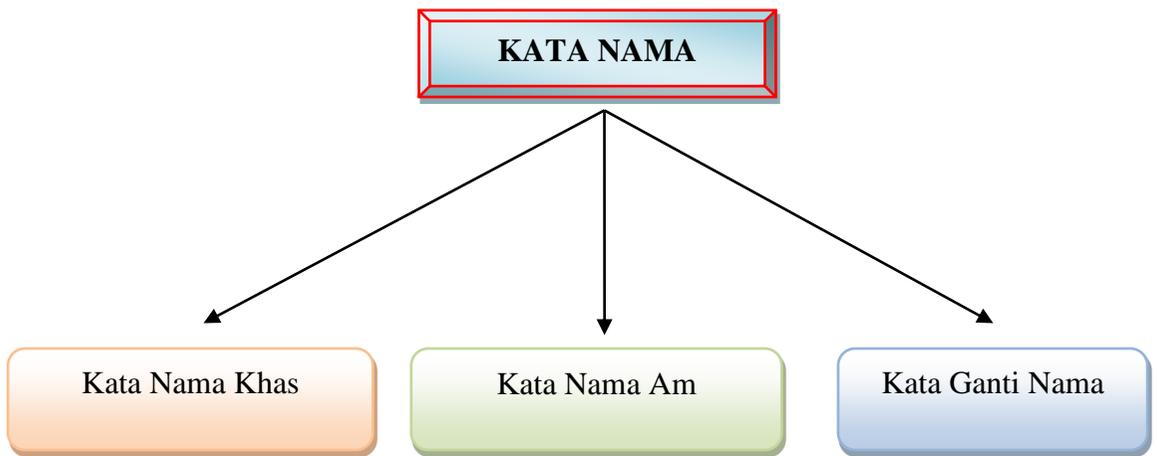
Perkataan dalam bahasa Melayu terdiri daripada bermacam-macam jenis. Perkataan dapat digolongkan kepada empat golongan kepada empat golongan, seperti yang terdapat dalam rajah berikut:

Kata Nama

Kata Nama ialah perkataan yang menamakan orang, haiwan, tempat, benda, atau pemikiran.

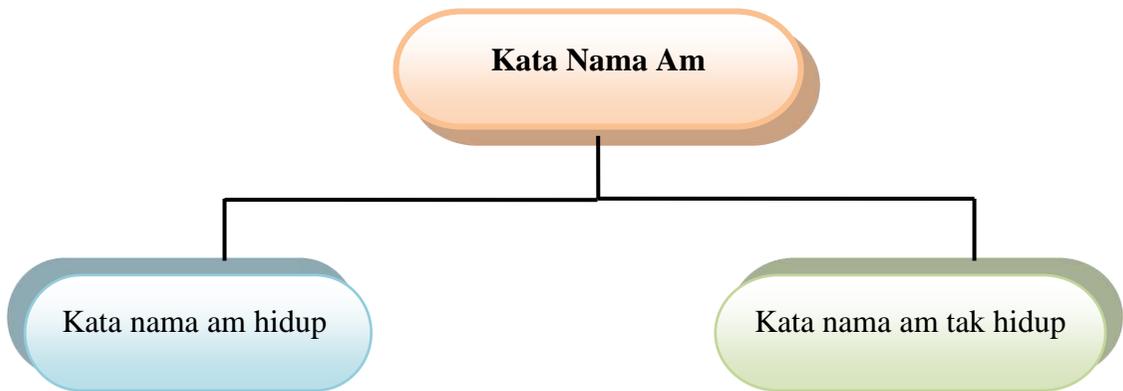
Kata Nama dalam bahasa Melayu terbahagi kepada tiga golongan utama, seperti yang terdapat dalam rajah berikut:

(a) Kata Nama Am

Kata nama ialah perkataan yang menamakan benda, perkara, atau konsep.

(i) Golongan kata nama am

Contoh

Kata Nama Am Hidup		Kata Nama Am Tak Hidup	
guru	harimau	sekolah	komputer
ketua	jin	kementerian	rumah

doktor	malaikat	ibu pejabat	kapal terbang
askar	pokok	university	angkasa
peniaga	ikan	kelab	mimpi
petani	pari-pari	tabung	bangunan

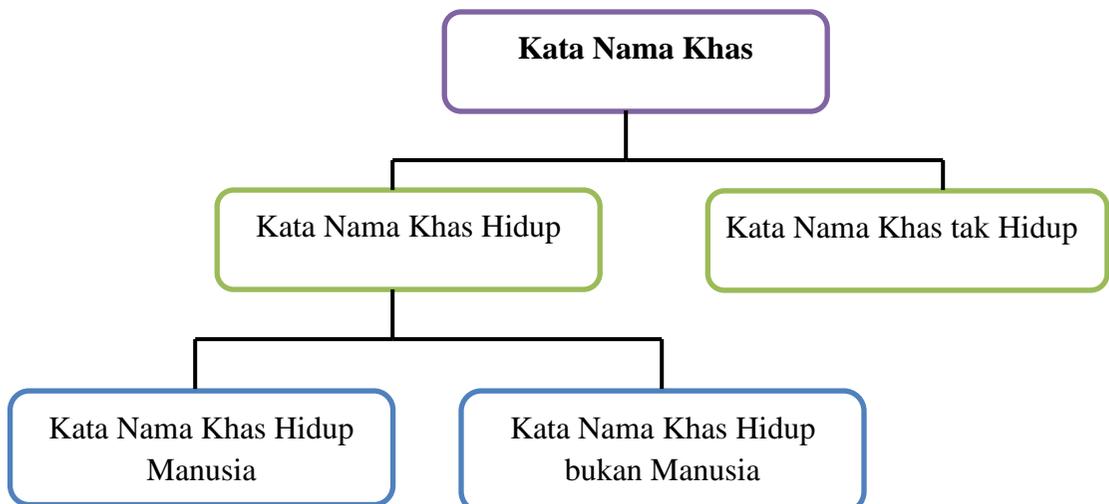
Contoh dalam ayat

1. Ketua jabatan kami dari Narathiwat.
2. Semua murid itu dari sebuah sekolah di Serong.
3. Bulu burung merak sungguh cantik.
4. Dalam ajaran Islam, Jibrail ialah malaikat.
5. Pelajar ini daripada university tempatan.
6. Pelajar daripada kelab cerpen sekolah kita yang memenangi pertandingan itu.

(b) Kata Nama Khas

Kata nama khas ialah kata nama yang merujuk khusus pada sesuatu nama manusia, haiwan, benda, perbadanan atau insitusi, bangsa, pangkat dan sebagainya.

(i) Golongan kata nama khas

Contoh

Kata Nama Khas Hidup Manusia	Kata Nama Khas Hidup Bukan Manusia	Kata Nama Khas Tak Hidup
Nurul	Jibril	Dewan Muhammad Nor
Ahmad	Comel	Pattani
Tuan Abdullah	Vanda Diana (Orkid)	Jabatan Bahasa Melayu
Tun Abdul Razak	Sang Kancil	Universiti Fatoni

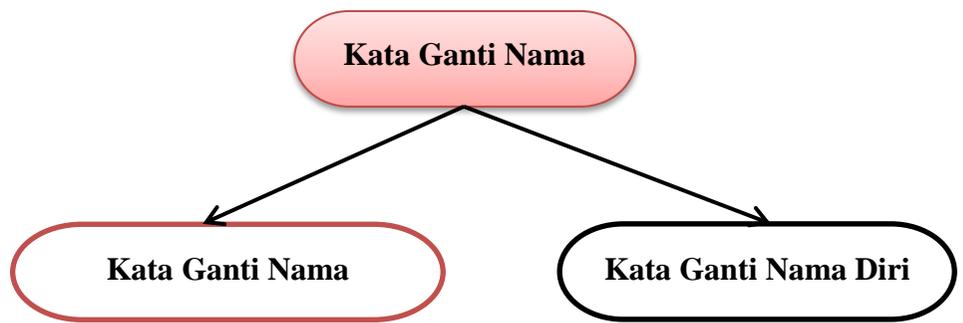
Contoh dalam ayat

1. Nama saintifik bunga orkid itu Vanda Diana
2. Muhammad adalah bapa saya.
3. Malaikat Mikail ada dalam ajaran agama Islam.
4. Saya berasal dari Pattani.

(c) Kata Ganti Nama

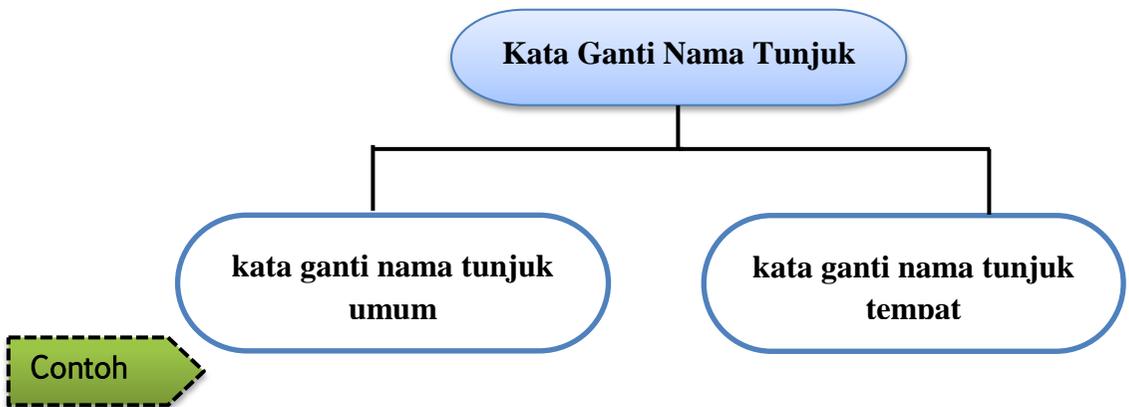
Kata ganti nama ialah perkataan yang menjadi pengganti kepada kata nama.

Kata ganti nama boleh dibahagikan kepada dua kumpulan kecil, iaitu kata ganti nama tunjuk dan kata ganti nama diri seperti berikut:

(i) **Kata ganti nama tunjuk**

Kata ganti nama tunjuk ialah perkataan yang menjadi pengganti kepada kata nama am dan mendukung maksud menunjukkan benda atau perkara yang dirujuk. Kata ganti nama tunjuk terdiri daripada dua golongan kecil, iaitu kata ganti nama tunjuk umum dan kata ganti nama tunjuk tempat.

Kata ganti nama tunjuk umum	Kata ganti nama tunjuk tempat
ini (bagi benda atau perkara yang dekat)	sini (bagi tempat yang dekat)
itu (bagi perkara atau benda yang jauh)	situ (bagi tempat yang agak jauh)
	sana (bagi tempat yang jauh)

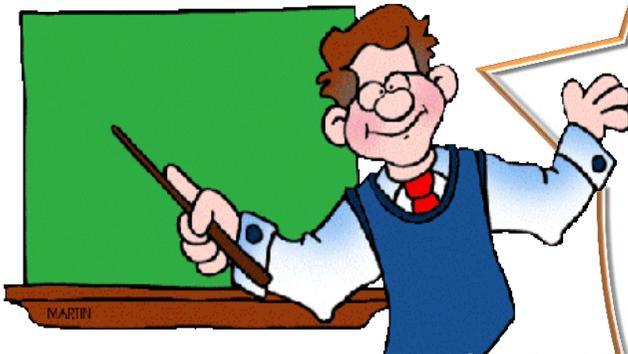
Contoh dalam ayat

1. Ini rumah saya.
2. Itu bangunan rector Universiti Fatoni, Wilayah Pattani.
3. Sini tempat menunggu kereta Tud tud.
4. Situ kawasa pelajar berkumpul Halaqah Quran pada hari Isnin.
5. Sana ialah bangunan Fakulti pendidikan Islam.

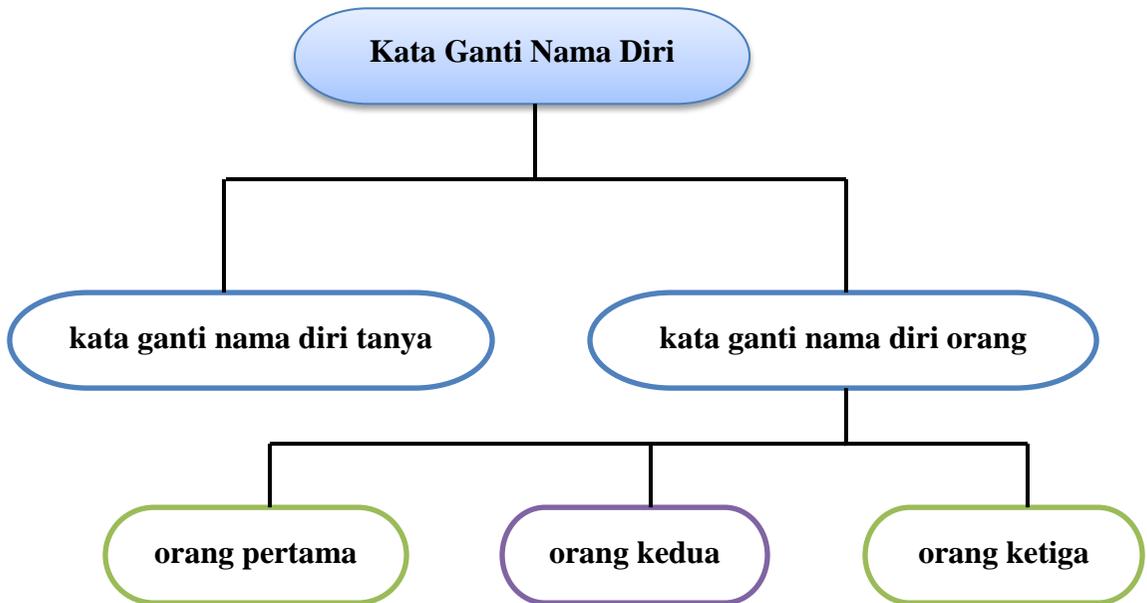
Latihan 3

Lengkapkan tempat kosong dengan kata ganti nama tunjuk yang betul.

(ii) **Kata ganti nama diri**

Kata ganti nama diri menjadi peganti kepada benda atau orang.

(A) **Kata Ganti Nama Diri Tanya**

Kata ganti nama diri tanya ialah perkataan yang merujuk benda atau orang dalam bentuk Tanya.

Contoh

Perkataan	Ayat
apa	Benda itu apa? Apakah benda itu?
siapa	Universiti kamu mana? Manakah university kamu?
mana	Nama guru kamu siapa? Siapakah nama guru kamu?

(B) Kata Ganti Nama Diri Orang

Kata ganti nama diri orang ialah perkataan yang merujuk diri orang tertentu, iaitu diri orang pertama, diri orang kedua dan diri orang ketiga, sama ada tunggal atau jamak.

Orang pertama		Orang kedua		Orang ketiga	
<i>Tunggal</i>	<i>Jamak</i>	<i>Tunggal</i>	<i>Jamak</i>	<i>Tunggal</i>	<i>Jamak</i>
saya	kami	anda	kalian	dia	mereka
aku	kita	engkau		ia	
pati		awak		beliua	
beta		saudara		baginda	
		encik		-nya	
		kamu			
		tuanku			

Contoh dalam ayat

1. Saya ialah ketua kelas.
2. Engkau dengan siapa tadi?
3. Patik berdatang sembah, tuanku.
4. Dia mendapat hadiah yang pertama dalam pertandingan itu.
5. Kejayaan mereka dalam peperiksaan itu sungguh cemerlang.

BAB 3 Ucapan Selamat

Perbualan

Syahmi : Assalamualaikum, Selamat pagi. Nama saya Syahmi.
Selamat berkenalan.

Azli : Walaikumussalam, Selamat pagi. Nama saya Azli.

Syahmi : Bagaimanakah keadaan awak selepas berpindah di sini?

Azli : Pada mulanya saya berasa gembira bosan. Tetapi sekarang
saya sudah ada kawan. Sudikah awak berkawan dengan saya?

Syahmi : Tentulah sudi. Nanti saya bawa awak berkenalan dengan
kawan-kawan yang lain. Awak tentu seronak.

Azli : Terima kasih, Syahmi. Saya berasa gembira kerana dapat
berjiran dengan awak.

Syahmi : Sama-sama. Saya pun gembira kerana dapat berkenalan
dengan awak. Saya harap kita dapat menjadi kawan baik.

Ucapan selamat yang munggunakan dalam Bahasa Melayu

selamat pagi	selamat tengah hari	selamat petang	selamat malam
selamat tinggal	selamat jalan	selamat datang	selamat berjaya
syabas	alhamdulillah	tahniah	takziah
selamat berkenalan	selamat tahun baru	selamat hari jadi	selamat hari cuti
selamat pengantin baru	selamat bulan Ramadhan	selamat hari raya	selamat hari minggu

Bina ayat berdasarkan perkataan-perkataan yang berikut:-

Selamat jalan

Selamat datang

Tahniah

Selamat hari raya

Kata Kerja

Kata kerja ialah kata menerangkan perbuatan atau kelakuan yang dilakukan oleh pembuat ke atas sesuatu perkara. Kata kerja pula sebagai kata yang digunakan untuk menunjukkan sesuatu *perbuatan* atau *keadaan* membuat sesuatu. Kata kerja terdiri daripada 2 jenis, iaitu *kata transitif* dan *kata kerja tak transitif*.

Contoh

makan	minum	belajar	membaca
terambil	berjalan	dilihat	membesarkan

Contoh dalam ayat

1. Yang belajar di London itu anak sulungnya.
2. Amalan membaca buku cerita sangat baik.
3. Pameran yang dilihatnya itu anjuran sekolah kami.
4. Pelajar yang terambil buku adiknya daripada tahun 2.
5. Pekerja yang sedang membesarkan jalan sangat kuat.
6. Budak yang sedang makan pisang itu daripada tahun 1.

Latihan 5

Lengkapkan ayat-ayat di bawah supaya menjadi suatu cerita yang lengkap.

bengkel

mekanik

motosikal

sibuk

rajin

Mengulang kaji

belajar

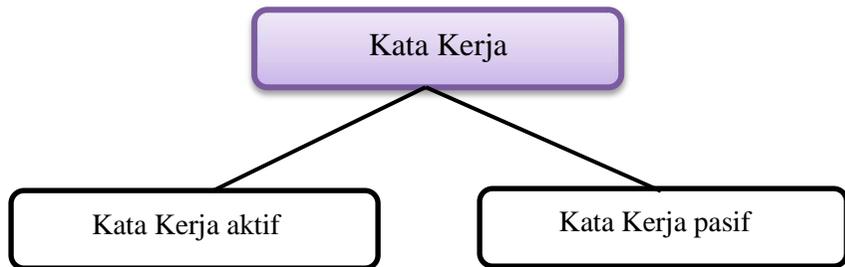
Ayah saya bekerja sebagai_____.

Beliau bekerja di_____. Setiap hari ayah ke tempat kerja dengan menunggang_____.

Tempat kerja ayah terletak di bandar Yal. Ayah seorang pekerja yang_____. Ayah akan tetap menunggang motosikalnya ke tempat kerja walaupun dalam hujan lebat.

Walaupun_____dengan kerjanya, ayah tidak pernah mengabaikan anak-anaknya. Setiap malam ayah akan _____menemani kami_____dan_____pelajaran. Ayah gembira melihat kami rajin belajar. Ayah ingin melihat anak-anaknya Berjaya.

Kata kerja dalam bahasa Melayu dapat dibahagikan kepada dua golongan utama, iaitu:

(a) Kata Kerja Aktif

Kata kerja aktif ialah kata kerja yang hadir dalam ayat aktif, iaitu ayat yang mengutamakan subjek asal sebagai judul.

menangis	tersenyum	menaiki	menjalankan
pulang	menjadi	memperlebar	menghidangi

Contoh dalam ayat

1. Saya ke sekolah dengan menaiki bas.
2. Ibu menghidangi tetamu sepinggan kuih.
3. Murid yang telah pulang itu murid baharu.
4. Anak Encik Ismail yang menjadi kerani sangat rajin.
5. Pemuda yang sentiasa tersenyum itu sangat gembira.
6. Yang menjalankan tugas dengan baiknya ialah ketua pengawas.
7. Pekerja-pekerja yang sedang memperlebar jalan itu daripada Jabatan Kerja Raya.

(b) Kata Kerja Pasif

Kata kerja pasif ialah kata kerja yang memberikan tekanan kepada objek asal.

Contoh

ditendang	kuhantar
terkarang	berjahit
kena panggil	kedinginan
kautulis	dilebarkan

Contoh dalam ayat

1. Sudahkah kautulis surat itu?
2. Bola itu ditendang oleh Ahmad.
3. Jalan yang telah dilebarkan tidak rata.
4. Baju yang belum berjahit pakaian seragamnya.
5. Barang yang belum kuhantar masih di atas meja saya.
6. Suasana kedinginan sepanjang malam sungguh syahdu.
7. Buku yang terkarang oleh Za'ba tentang bahasa Melayu.
8. Yang kena panggil oleh Guru Besar ialah pelajar Tahun Empat Mawar.

Latihan 6

Tandakan (/) bagi setiap ayat transitif dan tandakan (x) bagi ayat tak transitif di bawah ini.

1. Siti menangis. ( ) _____
2. Safuan memancing ikan. ( ) _____
3. Ibu masih bersolek. ( ) _____
4. Hujan belum turun. ( ) _____
5. Kamal melukis gambar bunga. ( ) _____
6. Ah Lim menjual kereta Proton. ( ) _____
7. Asiah menyimpan wang. ( ) _____
8. Farah belum tidur lagi. ( ) _____
9. Kambing makan daun. ( ) _____
10. Matahari akan terbit dari timur. ( ) _____

Latihan 7

Tulis kata kerja yang betul berdasarkan perkataan-perkataan di bawah ini:-

berlari

bermain

melompat

menyambut

menyepak

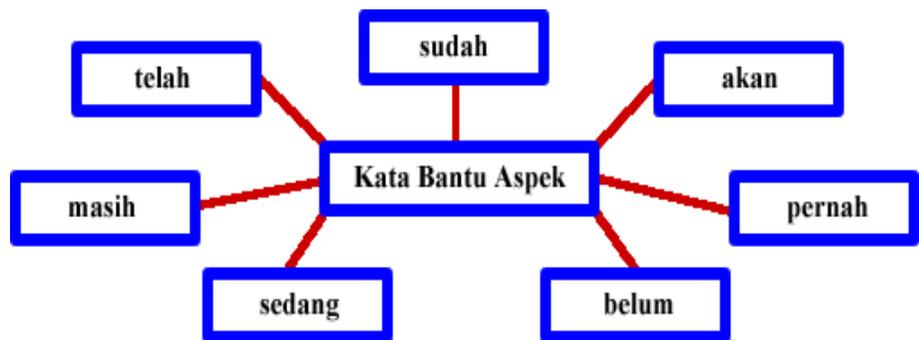
1. Syahmi dan rakan-rakannya _____ di padang.
2. Dua orang murid sedang _____ badminton.
3. Sarina _____ di atas pasir.
4. Rahim _____ bola ke arah Ahmad.
5. Sumaiyah _____ bola yang dibaling oleh Hanan.

Kata Bantu

Kata bantu ialah perkataan yang berperanan untuk menerangkan perbuatan dari segi masa dan ragam. Kata bantu boleh dibahagikan kepada kata bantu aspek dan kata bantu ragam.

(a) Kata Bantu Aspek

Berdasarkan Tatabahasa Dewan Edisi Baharu, kata bantu aspek memberitahu sama ada perbuatan itu sudah, sedang atau belum dibuat. Kata bantu aspek menimbulkan suasana perbezaan masa iaitu sama ada lampau, kini atau masa hadapan. Bentuk-bentuk kata bantu ialah telah, baru, pernah, sedang, masih, akan dan belum.

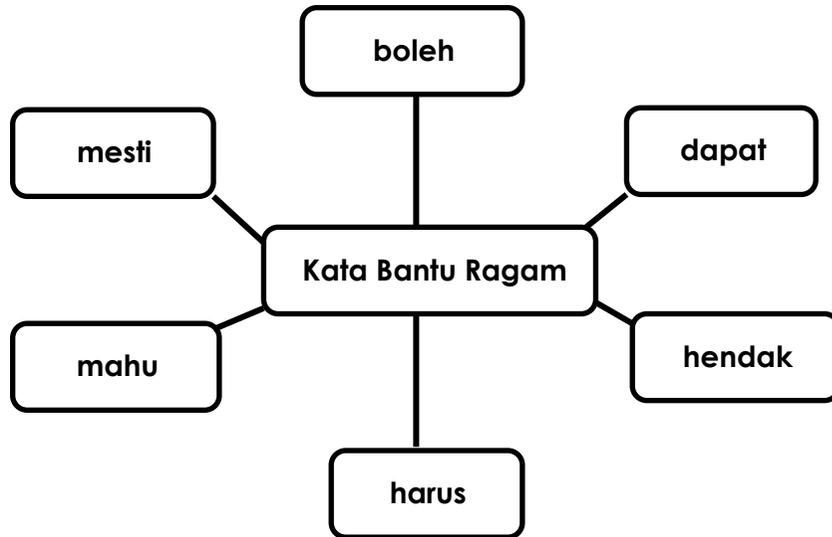

Kata Bantu Aspek	Maksud	Contoh Ayat
Telah, sudah, pernah	Menunjukkan perbuatan yang telah berlaku.	1. Kami sudah membaca buku itu. 2. Dia pernah bekerja di kedai itu.
Sedang, masih, tengah	Menunjukkan perbuatan yang sedang berlaku.	1. Khairi sedang menunggu kawannya di perhentian teksi.
Akan, belum	Menunjukkan perbuatan yang akan berlaku.	1. Mereka akan bertolak ke Pahang pada esok pagi.

(b) Kata Bantu Aspek

Mengikut Tatabahasa Dewan Edisi Baharu, kata bantu ragam ialah bentuk kata yang menyatakan atau menerangkan ragam perasaan yang berkait dengan perbuatan yang dilakukan seperti hendak, mahu, harus, mesti, boleh dan dapat.

Berdasarkan Tatabahasa Dewan edisi Baharu, kata bantu ragam menerangkan perasaan dan pendapat orang yang melakukan perbuatan ini.

Kata Bantu Ragam	Maksud	Contoh Ayat
Hendak, mahu, ingin.	Menunjukkan sesuatu keinginan atau tujuan.	1. Dia hendak membeli sebuah motosikal.
Harus, mesti, perlu, wajib	Menunjukkan perbuatan yang mesti dilakukan.	1. Murid-murid harus mematuhi peraturan sekolah. 2. Setiap warganegara mesti menjaga kebersihan alam sekitar.
Boleh, dapat	Menunjukkan keupayaan membuat sesuatu.	1. Kassim dapat mengangkat batu yang berat itu.
Mungkin	Menunjukkan perbuatan kebarangkalian atau kemungkinan.	1. Pegawai itu mungkin bersinggah di gerai makanan Medan Selera.

Latihan 8

Isi tempat kosong dengan perkataan yang paling sesuai.

1. Kerja-kerja membangunkan kawasan taman sains itu _____ siap sebulan yang lalu.
A. Telah B. mesti C. masih D. akan
2. Kita _____ berhati-hati semasa melintas jalan raya.
A masih C mesti
B sudah D sedang
3. “Jangan sekali-kali minum air yang _____ dimasak,” pesan Cikgu Azizah.
A akan C sudah
B hendak D belum
4. Semua bangku di taman itu _____ digantikan dengan yang baharu tidak lama lagi.
A sudah C akan
B sedang D masih
5. Sekiranya kita _____ berjaya, kita mestilah meningkatkan usaha dengan banyak mengulang kaji pelajaran.
A hendak C akan
B masih D mesti
6. Walaupun sudah pulih tetapi dia _____ belum boleh berjalan dengan baik.
A masih C hendak
B akan D mesti
7. Ayah _____ ke Kuala Lumpur pada bulan hadapan.
A telah C sedang
B akan D sudah

BAB 4

Nombor dan Masa

Perbualan

Kebun Pak Long Syahmi

Syahmi : Wah, suburnya sayur sawi pak long.

Pak long : Ya, Syahmi. Kalau kita berbakti kepada tanah, inilah hasilnya.

Syahmi : Pak long mula kerja jam berapa? Boleh saya menolong pak long menyiram pokok sawi ini?

Pak long : Saya mula kerja pukul 07:00 pagi. Ok sudah tentu boleh.

Syahmi : Selain sawi, apakah sayur lain yang pak long tanam?

Pak long : Selain sawi, pak long menanam kacang panjang, timun dan keledak.

Syahmi : Adakah pak long jual sayur-sayur ini?

Pak long : Ya, pak long akan menjual sayur-sayur ini di gerai buahan dan sayuran pak long. Jual dengan harga murah-murah ada yang 10 bath 20 bath dan ada yang jual berkilo-kilo. Nanti kamu boleh bawa balik sedikit kepada ibu kamu.

Syahmi : Baiklah, pak long. Terima kasih.

Pak long : Sama-sama.

Nombor

i) Kata Bilangan Kardinal

Kata bilangan tentu menunjukkan bilangan yang pasti jumlahnya.

Contoh

Bilangan

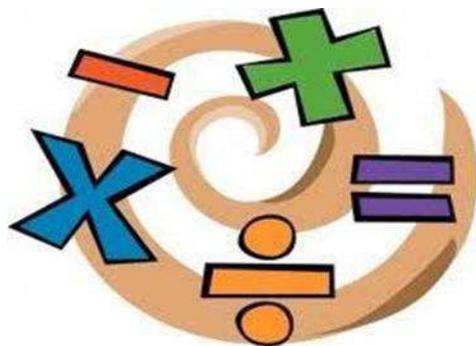
puluh :	10 20 30 99	sepuluh dua puluh tiga puluh sembilan puluh sembilan
belas :	11 13 16 19	sebelas tiga belas enam belas sembilan belas
ratus :	100 400 800	serratus empat ratus lapan ratus
ribu :	1,000 3,000 11,000 100,000	seribu tiga ribu sebelas ribu serratus ribu
juta :	1,000,000 20,000,000 500,000,000	sejuta dua puluh juta lima ratus juta

548,273 = Lima ratus empat puluh lapan ribu dua ratus tujuh puluh tiga

❖ Simbol Metermatik

- + campur/tamba
- X kali/darab
- tolak
- ÷ Bahagi
- = sama dengan

Cara membaca

$$11 + 9 = 20$$

Bacanya = Sebelas campur Sembilan sama dengan dua puluh.

$$6 \times 3 - 4 = 8$$

Bacanya = Enam kali tiga tolak empat sama dengan lapan.

ii) **Kata Bilangan Ordinal :**

Kata bilangan ordinal ialah kata bilangan yang menunjukkan kedudukan dari segi urutan bilangan. Kata bilangan kardinal boleh dijadikan kata bilang ordinal dengan menambahkan awalan ke- di hadapan kata bilangan kecuali kata bilangan ordinal untuk *satu*.

pertama	kelima	kesembilan
kedua	keenam	kesepluluh
ketiga	ketujuh	kesebelas
keempat	kelapan	keseratus

Kata bilangan ordinal jenis ini boleh diletakkan ‘**yang**’ di hadapan kata bilangan ordinal seperti contoh dalam ayat-ayat berikut.

1. Amin anak (yang) keempat.
2. Wanita (yang) kelima sangat cantik.
3. Pada hari (yang) ketiga kami ke Muzium Padi.
4. Rumah Muhammad rumah (yang) ketiga di sebelah kanan.

Selamat pagi, Syarif. Ini buku yang awak mem esan kepada saya untuk membeli, saya membeli di kedai buku Al -rahman sangat murah sekali...Harganya 250 Bath

Selamat pagi juga Ramdan, Terima kasih ya. Harganya 250 Bath itu sangat murah sekali, biasa saya membeli di kedai hampir rumah saya harganya 300 Bath.

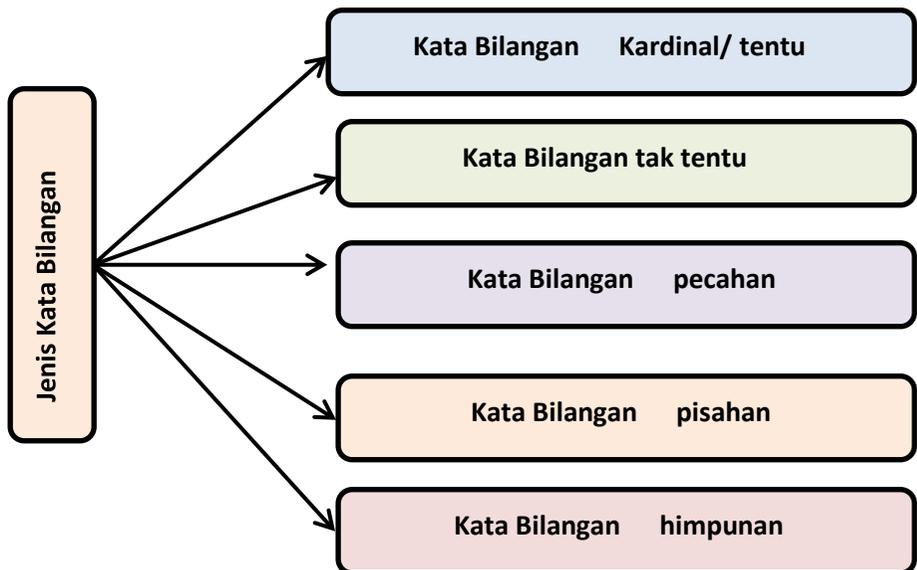
Tatabahasa

Kata Bilangan

Kata bilangan ialah perkataan yang di gunakan untuk menyatakan jumlah sesuatu.

(a) Jenis kata bilangan

Kata bilangan dapat dibahagikan kepada lima jenis berikut:

(i) Kata Bilangan tentu

Kata bilangan tentu menunjukkan bilangan yang pasti jumlahnya

Contoh

0	kosong	5	lima
1	satu	6	enam
2	dua	7	tujuh
3	tiga	8	lapan
4	empat	9	Sembilan

(ii) **Kata bilangan tak tentu**

Kata bilangan tak tentu menunjukkan bilangan yang tidak pasti jumlahnya

Contoh

beberapa	para	sekalian	semua
banyak	segala	seluruh	sedikit

Contoh dalam ayat

1. Seluruh kawasan sawah padi itu milik Pak Daud.
2. Allah adalah pencipta makhluk sekalian alam.
3. Majlis Saminar Bahasa Melayu hari ini dihadiri oleh para tetamu dari luar negara sungguh meriah.
4. Ayah ke rumah nenek untuk menyelesaikan beberapa masalah tentang harta pusaka.
5. Segala yang terjadi itu adalah takdir daripada Allah.

(iii) **Bilangan pecahan**

Kata bilangan pecahan ialah kata bilangan yang membawa maksud sebahagian daripada sesuatu

Contoh

❖ **Pecahan**

$\frac{1}{2}$	satu perdua
$\frac{1}{4}$	satu perempat
$1\frac{1}{2}$	satu, satu perdua
$1\frac{1}{4}$	satu suku
$3\frac{3}{4}$	tiga tiga suku

❖ Perpuluhan

1.5	satu perpuluhan lima
1.25	satu perpuluhan dua lima
1.05	satu perpuluhan kosong lima
2.35	dua perpuluhan tiga lima
3.75	tiga perpuluhan tujuh lima

❖ Peratus

5%	lima peratus
20%	dua puluh peratus
30%	tiga puluh peratus
75.05%	tujuh puluh lima perpuluhan kosong lima peratu
111.00%	seratus sebelas peratus

(iv) Kata bilangan pisahan

Kata bilangan pisahan ialah kata bilangan yang membawa maksud ceraian

Contoh

tiap-tiap	masing-masing	setiap

Contoh dalam ayat:-

1. Adam ke university setiap hari.
2. Cikgu diminta murid duduk di tempat masing-masing.
3. Pada tiap-tiap hari Isnin, mahasiswa Universiti Fatoni mengadakan Halaqah alQuran.

(v) **Kata bilangan himpunan**

Kata bilangan himpunan ialah kata bilangan yang membawa maksud longkan atau himpunan

Contoh

beratus-ratus	kedua-dua
beribu-ribu	berkurun-kurun
puluhan	berpuluh-puluh
ribuan	jutaan

Contoh dalam ayat:-

1. kedua-dua orang yang datang itu adalah abang saya.
2. Kedatangn Rektur Imail Lutfi Chapakiya disambut oleh ribuan rakyat di Selatan Thai.
3. Puluhan rumah telah didirikan oleh pendatang asing di kawasan itu.

Isi tempat kosong dengan tulisan kata bilanganyang betul.

Latihan 9

1. Kakak membeli (10) _____ tin susu.
2. Amin ada (9) _____ adik beradik.
3. Faisal ada wang sebanyak (1032) _____ bath
4. Sekarang di Kolosiam ada potongan harga (80%) _____ untuk barangan pakaian.
5. Masakan ini perlumasukkan (1/2) _____ biji bawang merah.

Penjodoh Bilangan

Penjodoh Bilangan ialah segelangan kata nama tunggal yang menjadi pasangan pada kata bilangan untuk menjadi sejenis penerang bentuk atau keadaan pada kata nama yang mengikutinya. Contoh:

sebijil telur

sebentuk cincin

lima orang budak

dua pucuk surat

***Perhatian

kata bilangan	kata penjodoh	kata nama
tiga	buah	buku

Penjodoh bilangan	Contoh kata nama
Buah	bangunan, rumah, kereta, kapal terbang, kerusi, meja, bukit, jam tangan
Butir	Telur
Batang	kayu, rokok, pen
Orang	kanak-kanak, jururawat
Ekor	burung, kucing, kambing
Keping	kad, gambar, biskut, roti
Utas	rantai, tali, dawai
Tangkai	bunga, anggur
Bidang	tanah, sawah, tikar
Ulas	angka, cempedak, durian, bawang
Helai	baju, kertas, kain, rambut, daun
Tandan	kelapa, pinang, pisang
Ketul	daging, batu, sabun
Pucuk	jarum, pistol, meriam, senapang, surat
Bilah	parang, pisau, pedang, kapak

Penjodoh bilangan	Contoh kata nama
Potong	daging, kuih, roti, ikan
Bentuk	cincin, matakail
Bungkus	nasi, rokok, mi
Gelas	air, air buah
Kotak	rokok, ubat nyamuk
Kuntum	bunga, teratai, orkid
Pasang	kasut, suami istri

Contoh dalam ayat:-

1. Mereka membeli tujuh buah durian di Pasar Baru.
2. Halimah ada empat batang pensil.
3. Kakak saya makan sebungkus nasi daging.

Latihan 11

Isikan tempat kosong dengan penjodoh bilangan yang sesuai.

1. Halimah ada dua _____ pen.
2. Fatimah membaca tiga _____ buku cerita hari ini.
3. Ayah membeli sembilan _____ kelapa di pasar Yala.
4. Emak memasak tiga _____ ikan Kaloi.
5. Dua _____ anggur di dalam raga.
6. Kakak memberikan se _____ sapu tangan kepada kawannya.
7. Setiap pokok pisang ada se _____ pisang.
8. Empat _____ anaknya belum bersekolah lagi.
9. Ahmad menghulurkan se _____ kertas kepada Noor.
10. Sainab mencuci tiga _____ kasut.

Masa dan Waktu

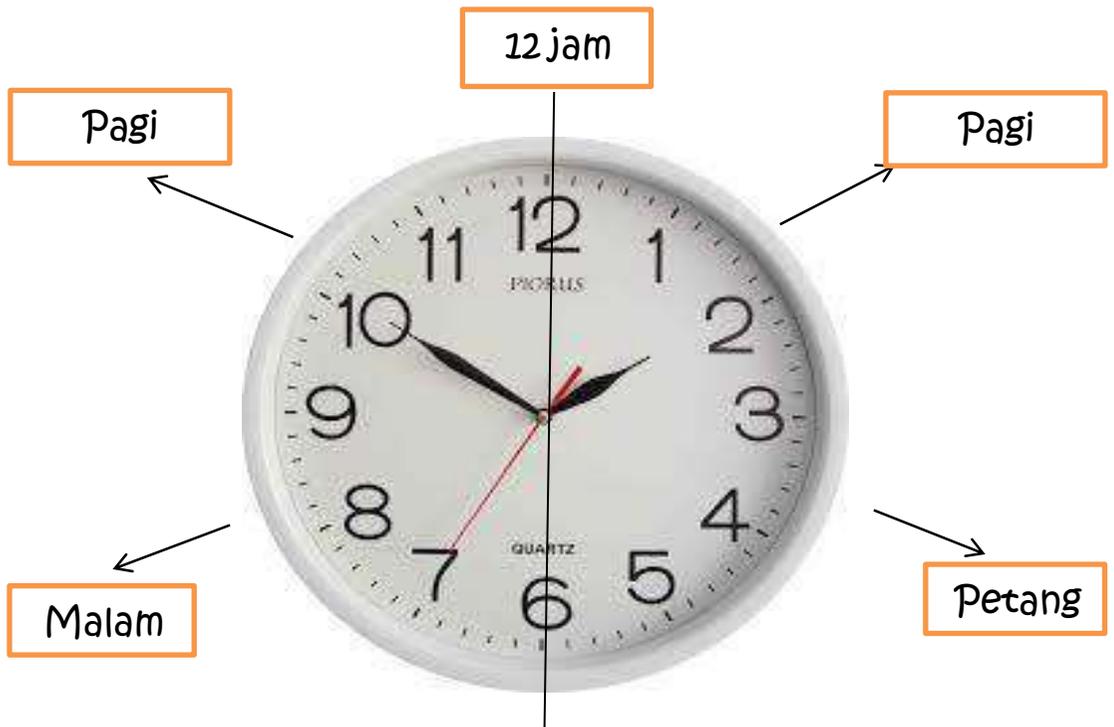
Perbualan

Pukul Berapa Sekarang?

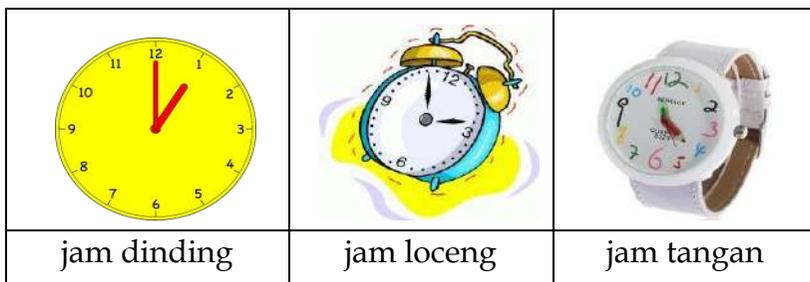
- Ahmad : Pukul berapa sekarang?
- Ali : Sekarang pukul dua belas lima belas minit.
- Ahmad : Mari kita pergi makan. Saya lapar.
- Ali : Saya pun lapar. Kita mahu makan di mana?
- Ahmad : Saya suka makan nasi ayam goreng di kantin.
Nasinya sedap tetapi pedas sikit.
- Ali : Saya mau makan laksa. Saya ada kelas pukul satu setengah.
- Ahmad : Kalau begitu, mari kita pergi sekarang.
- Ali : Baiklah.

Kosa kata

pukul	jam	minit	saat
masa	waktu siang	sebelum	selepas
suku	setengah	waktu	waktu malam
lapar	mengantuk	lambat	lupa

Kita dapat melihat masa melalui jam. Jam mempunyai banyak jenis.

Bahasa Melayu	Masa
Pagi	1.00 am - 11.59 am
Tengah hari	12.00 pm - 1.59 pm
Petang	2.00 pm - 6.59 pm
Malam	7.00 pm - 11.59 pm
Tengah malam	12.00 am - 12.59 am

4.15

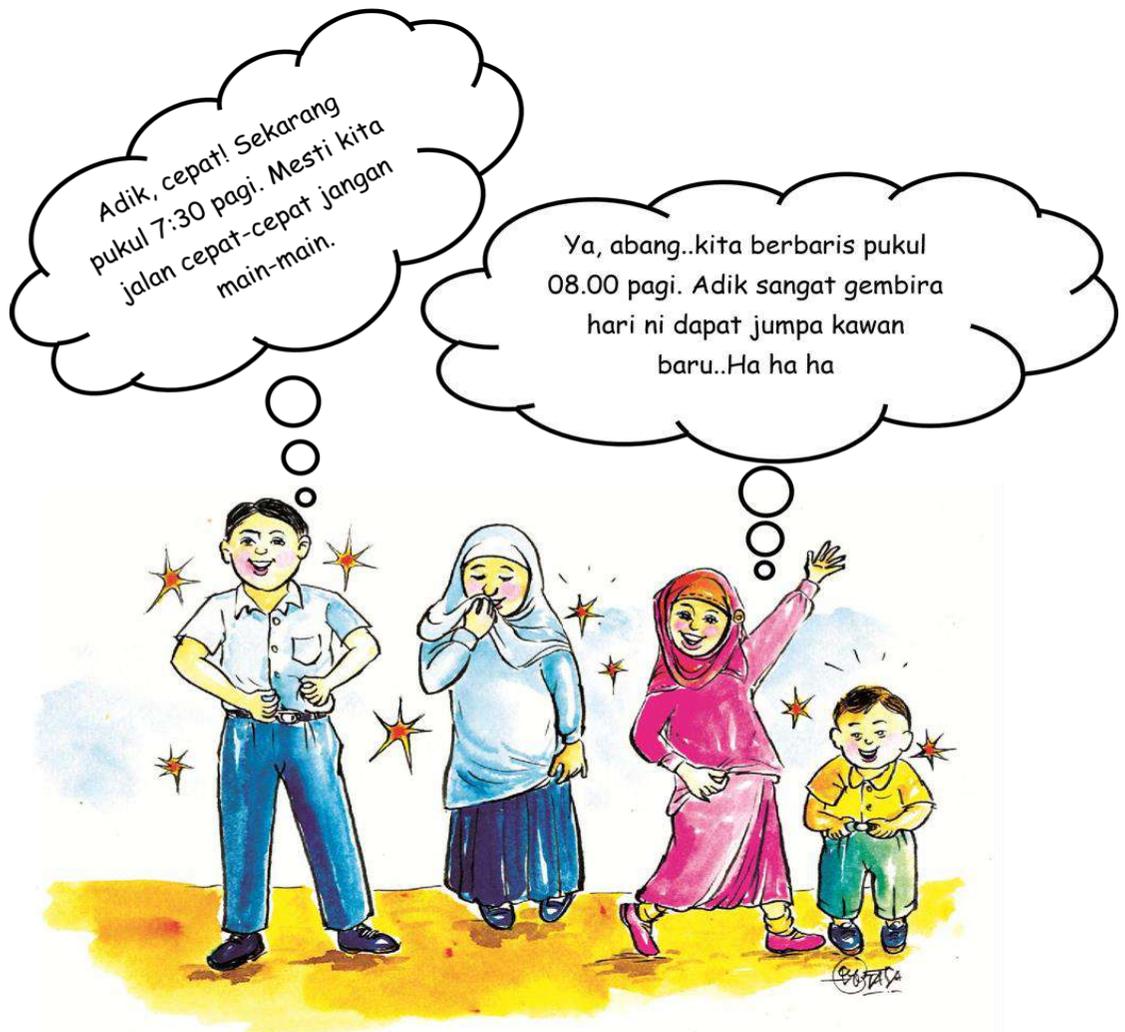
- Pukul empat lima belas minit.
- Pukul empat suku.

5.30

- Pukul lima tiga puluh minit.
- Pukul lima setengah.

3.45

- Pukul tiga empat puluh lima minit.

Baca teks kemudian tuliskan aktiviti harian dibawah ini:-

Latihan 12

Setiap pagi, Amin bangun pada pukul 5.30 pagi. Selepas mandi, bersembahyang dan berpakaian. Amin bersarapan pada pukul 7.00 pagi. Amin makan roti dengan mentega. Amin pergi universiti pada pukul 7.45 pagi. Amin menaiki kereta ke universiti. Amin mula kelas pada pukul 8.30 pagi.

Amin makan tengah hari di kantin. Amin suka makan nasi dengan gulai daging. Amin balik dari universiti pada pukul 4.00 petang. Amin bermain badminton di hadapan rumahnya pada pukul 5.00 petang. Amin makan malam pada pukul 7.30 malam. Dan Amin tidur pada pukul 10.00 malam.

Aktiviti Harian Amin

Contohnya : *Pukul 05.30 Amin bangun daripada tidur dan bersembahyang.*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Tuliskan masa di bawah dengan menggunakan perkataan Bahasa Melayu yang betul

Latihan 13

- a) 5.21 am
- b) 1.45 pm
- c) 12.03 am
- d) 6.50 pm
- e) 7.30 am
- f) 9.30 pm
- g) 11.25 pm

Tatabahasa

Jenis kata Adjektif

Kata adjektif ialah perkataan yang menerangkan sifat atau keadaan sesuatu kata nama

1. Kata adjektif sifat/ keadaan

Kata adjektif sifat atau keadaan memberi pengertian sifat atau keadaan kepada

Kata nama

Contoh

baik	jahat	lemah	berani
sakit	sibuk	sihat	takut

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

2. kata adjektif warna

Kata adjektif warna ialah perkataan yang membawa pengertian warna sebagai unsur keterangan.

Contoh

putih	hitam	hijau	ungu
merah	biru	jingga	kuning

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

3. kata adjektif ukuran

Kata adjektif ukuran ialah jenis perkataan yang membawa pengertian ukuran sebagai unsur keterangan.

Contoh

panjang	pendek	tinggi	gemuk
tebal	cetek	dalam	nipis

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

4. kata adjektif bentuk

Kata adjektif bentuk ialah perkataan yang membawa pengertian rupa bentuk sebagai unsur keterangan

Contoh

bulat	bundar	lonjong	bengkok
buncit	leper	kempis	herot

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

5. kata adjektif waktu

Kata adjektif ialah jenis perkataan yang membawa pengertian masa sebagai unsur keterangan.

Contoh

suntut	lampau	segera	lewat
lambat	awal	silam	lama

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

6. kata adjektif jarak

Kata adjektif ialah jenis perkataan yang membawa pengertian ruang antara dua perkataan.

Contoh

dekat	jauh	hampir	rapat

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

7. kata adjektif cara

Kata adjektif cara ialah perkataan yang membawa pengertian keadaan kelakuan atau ragam.

Contoh

cepat	lincah	deras	jelas
perlahan	gopoh	sering	laju

Contoh ayat :-

1. _____

2. _____

8. kata adjektif perasaan

Kata adjektif perasaan terdiri daripada perkataan yang membawa pengertian perasaan, dan diikuti oleh kata sendi nama.

Contoh

benci	marah	cinta	ragu
gembira	kasih	rindu	segan

Contoh ayat :-

1. _____

2. _____

9. kata adjektif pancaindera

Kata adjektif pancaindera membawa pengertian konsep rasa, pandang, dengar, bau, sentuh, atau gabungan indera.

Contoh

(i) Deria rasa :

kelat	masin	lazat	lemak
manis	masin	sedap	payau

(ii) Deria pandang :

buruk	kacak	cantik	comel
kacak	ayu	molek	tampan

(iii) Deria dengar:

bising	merdu	enak	lembut
serak	nyaring	merdu	mersik

(iv) Deria bau :

busuk	hancing	hanyir	hapak
semerbak	wangi	nyaman	tengik

(v) Deria sentuh :

kesat	lembik	lembap	kasar
keras	licin	lembut	empuk

Contoh ayat :-

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Latihan 14

Bulatkan kata adjektif yang terdapat dalam kotak di bawah

ungu	padang	panas
pahit	pokok	tinggi
kuat	takut	kantin
segi tiga	dewan	cepat
sedih	pendek	rendah

Latihan 15

Tambah tempat kosong dengan perkataan adjektif yang berikut.

bersih

jauhkan

segar

baik

tenang

Baca dialog di bawah

Halim : Saya berasa sangat (1) _____ ketika berada di taman ini.

Hafiz : Memanglah, udara di taman ini (2) _____.

Halim : Kawasan taman ini juga sangat (3) _____, tiada sampah-sarap yang di buang merata-rata.

Hafiz : Nampaknya pengunjung-pengunjung amat mementingkan kebersihan.

Halim : Kita perlu menjaga kebersihan walau di mana sahaja kita berada.

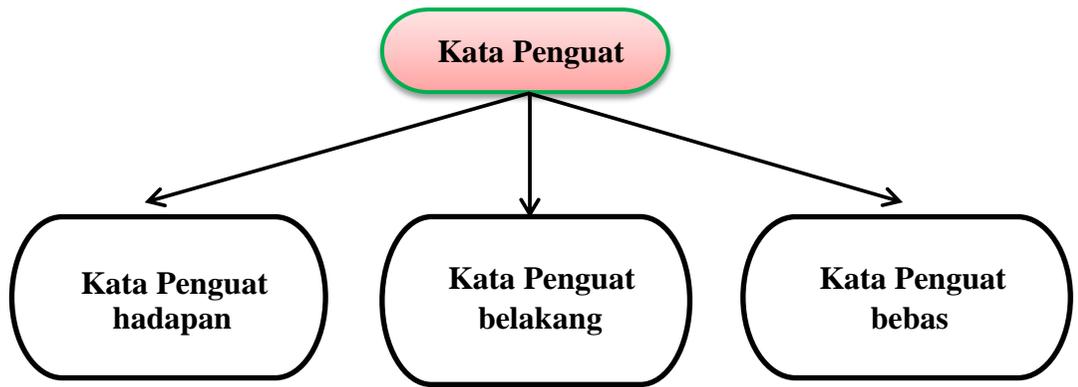
Hafiz : Betul, kita juga harus menjaga kebersihan diri.

Halim : Ya, kebersihan dapat (4) _____ kita daripada mendapat pelbagai jenis penyakit.

Hafiz : Kesihatan kita juga akan lebih terjamin jika kita menjaga kebersihan.

Kata Penguat

Kata penguat ialah perkataan yang mendahului atau mengikuti kata adjektif dan berfungsi menguatkan maksud yang terkandung dalam kata adjektif

1. Kata penguat hadapan

Kata penguat hadapan ialah perkataan yang letaknya di hadapan kata adjektif.

Contoh

terlalu	paling	agak
cukup	makin	kurung

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

2. Kata penguat belakang

Kata penguat belakang ialah perkataan yang letaknya di belakang kata adjektif

Contoh

sekali	benar	nian	betul

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

3. Kata penguat bebas

Kata penguat bebas ialah perkataan yang letaknya bebas sama ada sebelum atau sesudah kata adjektif.

Contoh

amat

sangat

sungguh

Contoh ayat :-

1. _____
2. _____

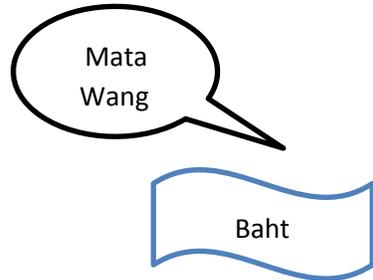
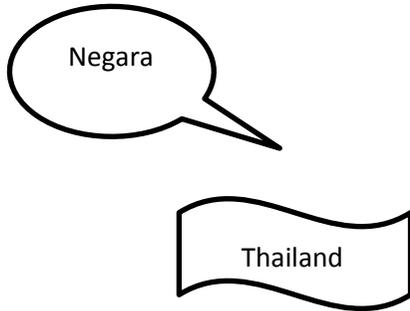
Latihan 16

Lengkapkan ayat-ayat di bawah ini dengan frasa adjektif

1. Lagu itu _____
2. Jalan ini terlalu _____
3. Ayahnya sudah _____
4. Baju kurungnya _____
5. Guru itu sangat _____
6. Mee goreng itu sangat _____
7. Rumah Adam _____
8. Baju barunya _____
9. Pelajar lelaki itu _____
10. Kereta yang besar itu _____

BAB 5 Wang

Mengenali wang

Dua Puluh Baht

Lima Puluh Baht

Seratus Baht

Lima ratus Baht

Seribu Baht

Latihan 1: Latihan Sebutan

Nombor	Sebutan
11	Sebelas
23	Dua puluh tiga
434	Empat ratus tiga puluh empat
3,221	Tiga ribu dua ratus dua puluh satu
55,014	Lima puluh lima ribu empat belas
83,620	Lapan puluh tiga ribu enam ratus dua puluh
735,300	Tujuh ratus tiga puluh lima ribu tiga ratus
1,345,835	Satu juta tiga ratus empat puluh lima ribu lapan ratus tiga puluh lima

Perbualan

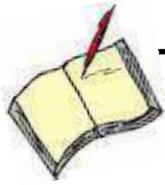
Di Kedai Pakain

- Asma : Saya nak beli kasut baru.
- Hanisah : Di mana?
- Asma : Di gedung membeli-belah. Ada banyak model kasut di situ.
- Hanisah : Jom! Kita ke sana.
- Penjual : Nak beli kasut ukuran berapa?
- Asma : Ukuran 36.
- Penjual : Warna apa?
- Asma : Hitam.
- Penjual : Ini kasut hitam. Harganya dua ratus lima puluh baht (250 B).
- Asma : Mahal sangat. Bolehkah kurangkan harga?
- Penjual : Sedikit bolehlah. Dua ratus baht (200 B) bolehlah.

Tatabahasa

Kata Tanya

Kata tanya ialah kata yang berperanan untuk menyoal. Dalam bahasa Melayu kata tanya boleh terdiri daripada bentuk kata partikel mahupun kata akar. Kata tanya akar seperti *apa, mana, mengapa, siapa, berapa, kenapa, bagaimana* dan *bila*. Kata tanya partikel *-kah* digunakan di belakang perkataan yang hendak ditekankan dalam pertanyaan. Ada perkataan yang digabungkan dengan *-kah* itu diletakkan pada pangkal atau akhir ayat.

Contoh penggunaan ayat

Kata Tanya Akar	
siapa	1. Siapa orang yang datang semalam? 2. Orang yang datang semalam siapa? 3. Siapakah orang yang datang semalam?
apa	1. Apa pendapatnya? 2. Pendapatnya apa? 3. Apakah pendapatnya?
bila	1. Bila masa yang sesuai memulakan pertandingan? 2. Masa yang sesuai bagi memulakan pertandingan, bila? 3. Bilakah masa yang sesuai untuk memulakan pertandingan?
mengapa	1. Mengapa dia suka? 2. Dia suka, mengapa? 3. Mengapakah dia suka?
berapa	1. Berapa harganya? 2. Harganya berapa? 3. Berapakah harganya?
bagaimana	1. Bagaimana caranya? 2. Caranya bagaimana? 3. Bagaimanakah caranya?
mana	1. Mana jawabannya? 2. Jawabannya mana? 3. Manakah jawabannya?
kenapa	1. Kenapa dia ketawa? 2. Dia ketawa kenapa? 3. Kenapakah dia ketawa?

Latihan 17

Pilih dan garisi kata tanya yang sesuai

1. (Siapakah, Apakah) yang memasak kari ayam ini?

2. (Bilakah, Di manakah) terletak Restotaran ibu.

3. (Apakah, Berapakah) bahan yang di gunakan untuk membuat kuih bakul?

4. (Mengapakah, Bagaimanakah) caranya untuk membuat kuih dodoi?

5. (Di manakah, Bilakah) ibu hendak pergi ke kelas masakan?

Latihan 18

Kata tanya dengan kata Apa, Siapa, Di mana, bila, dan berapa

Contoh : Itu buku.
Itu apa?

1. Ini bunga Ros.

---

2. Mereka pergi dengan bas.

---

3. Salim membaca buku.

---

4. Merka menunggu anda.

---

5. Di sana ada taman.

---

6. Kita makan di kantin itu.

---

7. Hanan lahir pada tahun 2000.

---

8. Dia tinggal di Pattani dua tahun yang lalu.

---

9. Kelas mulai pukul 08.00.

---

10. Dia minum susu dua gelas.

BAB 6 Mengenal Pasti Objek

- Atikah : Ummi hari ini hari cuti. Baik tak kalau kita mengemaskan rumah.
- Ummi : Ya, bagus juga tu. Kalau begitu Atikah tolong kemaskan bilik-bilik di dalam rumah, nanti ummi bersihkan di luar rumah.
- Atikah : Ya, ummi. Buku-buku di dalam laci itu Atikah akan letak dalam Lemari ya ummi.
- Ummi : Ya, dan di bahagian bilik ruang tamu itu Atikah kemaskan majalah surat khabar dan piring-piring itu juga ya,
- Atikah : Ummi dimana kain atau kertas surat khabar yang tak guna?
- Ummi : Surat khabar itu di dalam bilik kerja ayah itu, Atikah nak buat apa?
- Atikah : Atikah mahu mengelap cermin di dapur itu, sebab cermin sudah kotor.
- Ummi : Ya, bagus juga tu. Baik selesai daripada mengemas kan rumah nanti ummi nak masakan tomyam udang yang Atikah suka makan ya?
- Atikah : Baik ummi. Terima kasih ya.

Kosa kata anggota badan

Kosa kata buah-buahan dan sayur-sayuran

nanas	tembikai	jambu	belimbing
betik	anggur	kelapa	epal

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata benda-benda dalam rumah

ubat gigi	berus gigi	shampu	kertas tisu
tuala	cermin	sisir	cerek

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

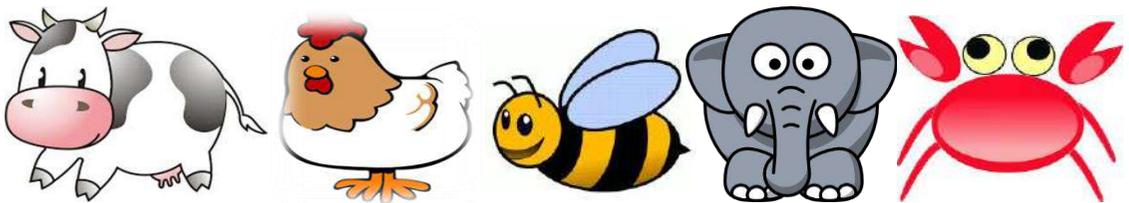
Kosa kata warna

hitam	putih	biru	kuning
merah	hijau	jingga	ungu

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata binatang

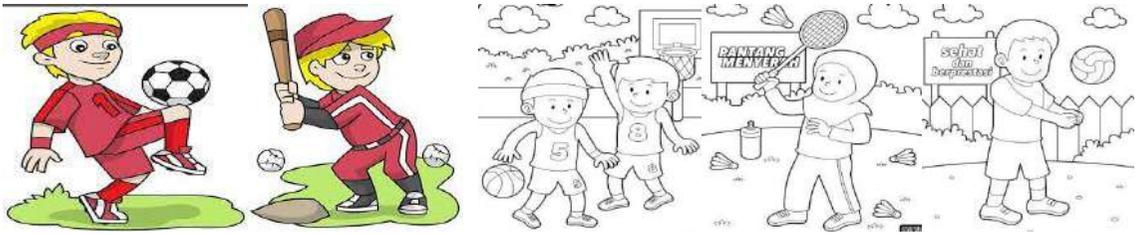

angsa	arnab	anjing	babi
buaya	biri-biri	beruang	beruk

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata permainan/sukan

badminton	besbol	bola keranjang	bola sepak
bola tampar	bernang	futsal	gusti

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata pekerjaan

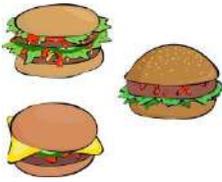

dokter	ahli perniagaan	pelayan
guru	ahli sains	penyanyi
guru bahasa	ahli farmasi	petani

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata jenis makanan

nasi kerabu	nasi goreng	tomyam
gulai kari	kek batik	agar-agar

Contoh ayat:

1. _____
2. _____
3. _____

Kosa kata negara dan bangsa

Negara	Bangsa
Amerika	Orang Amerika
Britain	Orang Britain

Negara	Bangsa

Kata Sendi Nama

Kata sendi nama ialah perkataan yang letaknya di hadapan frasa nama. Antara kata sendi nama yang lazim digunakan dalam bahasa Melayu ialah:

Contoh

di	dari	daripada	pada	kepada
bagi	bagai	antara	untuk	sejak
tentang	terhadap	dengan	sejak	hingga
sampai	seperti	terhadap	dalam	oleh
umpama	laksana	akan	ke	

Contoh dalam ayat:-

Kata sendi	Penggunaannya	Ayat contoh
di	· Digunakan untuk tempat. · Dieja terpisah daripada kata nama atau frasa nama yang mengikutinya.	1. Pertandingan itu diadakan <i>di</i> Yala. 2. Cikgu Nadia bekerja <i>di</i> sekolah itu.

Kata sendi	Penggunaannya	Ayat contoh
ke	· Digunakan untuk tempat, masa dan benda konkrit tidak bernyawa. · Dieja terpisah daripada kata nama atau frasa nama yang mengikutinya. · Tidak boleh digunakan di hadapan kata nama atau frasa nama yang merujuk manusia atau binatang	1. Mereka akan <i>ke</i> Ipoh esok. 2. Din menunggu Siha dari pagi hingga <i>ke</i> petang. 3. Pinggan itu dihempaskannya <i>ke</i> lantai. 4. Cik sedang <i>ke</i> surau
dari	· Digunakan untuk tempat, arah atau masa.	1. Bola itu ditendang <i>dari</i> penjuru padang. 2. Kami menunggu <i>dari</i> pukul 8.00 pagi. 3. Amin datang <i>dari</i> Kelantan.
daripada	· Digunakan untuk orang, perbandingan, asal kejadian, benda abstrak, pertentangan, dan untuk menunjukkan keanggotaan.	1. Surat itu saya terima <i>daripada</i> Yati. 2. Pensel ini lebih panjang <i>daripada</i> pensel itu. 3. Ukuran itu diperbuat <i>daripada</i> perak
Kepada/ akan / terhadap	· Digunakan selepas kata adjektif yang menyatakan perasaan atau sikap.	1. Devi suka <i>akan</i> rambutan. 2. Hanim amat sayang <i>akan/kepada</i> ibunya. 3. Kita mesti hormat <i>akan/ kepada/ terhadap</i> ibu bapa.
bagi / untuk	· Digunakan untuk menentukan sesuatu yang dibezakan daripada yang lain.	1. Derma <i>untuk/bagi</i> mangsa banjir sedang dipungut. 2. Hadiah ini <i>untukmu</i>.

Kata sendi	Penggunaannya	Ayat contoh
pada	· Digunakan untuk masa, manusia, binatang, benda abstrak, dan benda konkrit tertentu.	1. Ali tiba <i>pada</i> pukul lapan malam. 2. Tiket bas itu ada <i>pada</i> Hanim. 3. <i>Pada</i> pendapat saya, cerita itu benar.
tentang	· Digunakan untuk menyatakan maknaberkenaan dengan	1. Menteri-menteri itu berbincang <i>tentang</i> masalah Negara.
dengan	· Digunakan untuk menyatakan maksud bersama-sama atau serta, bandingan setara, keterangan cara, dan penggunaan sesuatu sebagai alat.	1. Izzat bermain <i>dengan</i> Hazwan. 2. Nani belajar dengan tekun. 3. Hasilnya tidak setimpal <i>dengan</i> usahanya. 4. Nora menulis <i>dengan</i> pensel.
sejak / semenjak	· Digunakan untuk membawa maksud penanda waktu atau masa.	1. Milah sentiasa gembira <i>sejak/semajak</i> suaminya pulang dari perantauan.
oleh	· Digunakan selepas kata kerja pasif yang berawalan di- dan ter-	1. Kuih ini dibuat <i>oleh</i> Nadiah.
hingga/ sampai	· Digunakan untuk menyatakan had masa, waktu atau tempat tertentu.	2. Midah belajar <i>hingga/ sampai</i> peringkat universiti.

Latihan 19

Bina ayat dengan berpandukan perkataan yang diberikan

1. Saya - makan - di - rambutan

---

2. Ayah - sebiji - di - durian - rumah

---

3. Emak - sesikat pisang - ke - kedai - Pak long

---

4. Pak Abu - dusun - buah-buahan - dari

---

5. Abang - sekilo - langsung - di - gerai - Pak Awang

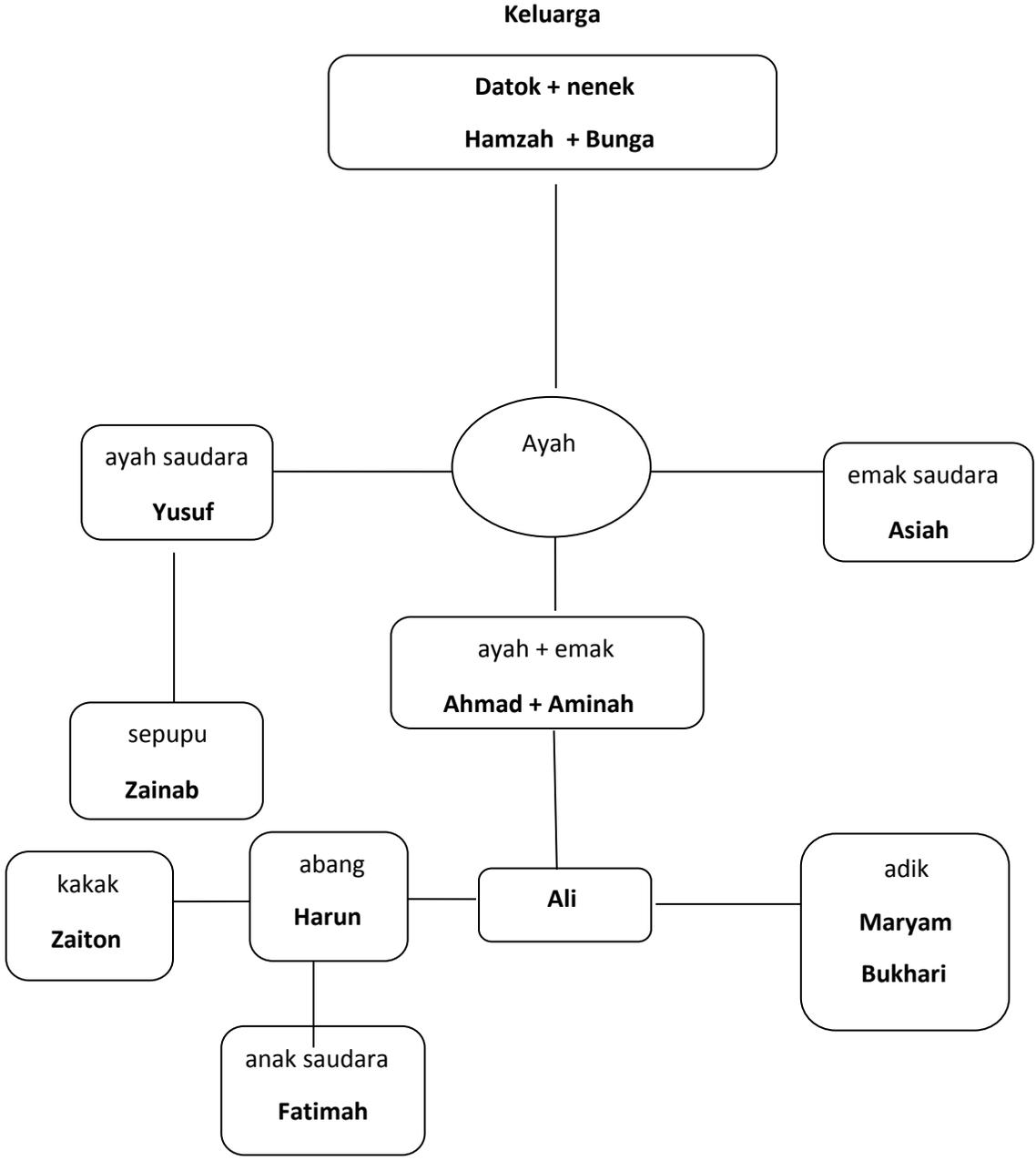
---

6. Amin - anggur - kepada - nenek

BAB 7 Keluarga

Nama saya Ali, Umur
saya lapan tahun

Saya ayah Ali, Nama
saya Ahmad.

Saya ibu Ali, Nama
saya Aminah.

Saya abang Ali,
nama saya Harun.

Saya pula adik Ali,
Nama saya Maryam.

Kami tinggal di Daerah yarang, wilayah Pattani.

Pemahaman

A. Baca petikan tentang keluarga di bawah.

Ali mempunyai seorang emak saudara. Nama emak saudara Ali ialah_____ . Emak saudara Ali tinggal di Narathiwat. _____ ialah adik bongsu kepada ibu

Ali. Ali memanggilnya mak su. Mak su pandai membuat kek dan biskut. Beliau selalu mendapat tempahan daripada saudara-mara dan rakan-rakannya. Ali suka makan kek yang dibuat oleh makk su. Rumah mak su sangat cantic dan kemas. Beliau selalu menghias rumah sambil mendengar radio. Mak su juga pandai mengubah bunga. Bunga yang digubahnya amat cantik.

Kosa Kata dalam Keluarga

ibu			
	anak saudara		makcik
		sepupu	
khali			

Lengkapkan ayat. Nyatakan tentang Hamdan dan keluarga kepada rakan sekelas

Latihan 20

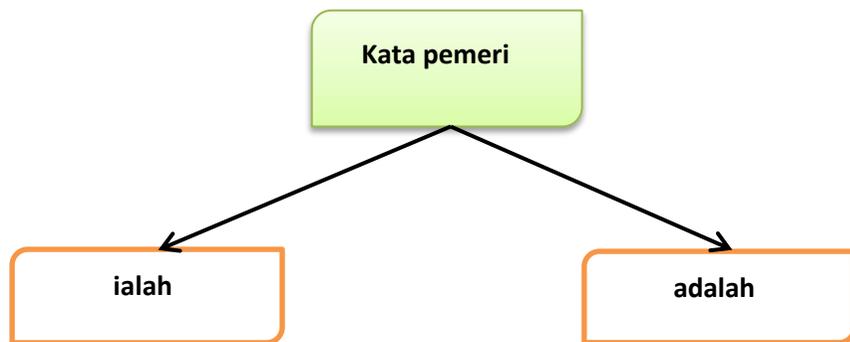

1. Sepupu Hamdan _____
2. Hamdan mempunyai empat _____
3. Hamdan mempunyai dua _____
4. Hamdan mempunyai empat _____
5. Hamdan ialah sepupu _____
6. Nama bapa Hamdan ialah _____
7. _____ ialah ibu Hamdan.
8. _____ ialah datuk dan nenek Hamdan.

Kata Pemerih

Kata pemerih ialah perkataan yang digunakan untuk memerihalkan bahagian subjek dan predikat sesuatu ayat.

(a) Kata pemerih ialah

Kata pemerih ialah digunakan dalam ayat yang berpola frasa nama+frasa nama.atau **kata pemerih ialah** menghubungkan subjek dengan prediket. Kedua-dua subjek dengan predikat mempunyai makna yang sama. Oleh itu subje dan predikat boleh bertukar tempat.

Contoh dalam ayat:-

- Beliau ialah ketua murid sekolah ini.
  - Ketua murid sekolah ini ialah beliau.
- Makanan utama rakyat Patani ialah beras.
  - Beras ialah makanan utama rakyat Patani.
- Mata pelajaran yang paling saya minati ialah bahasa Melayu.
  - Bahasa Melayu ialah mata pelajaran yang paling saya minat.
- Rektor Universiti Fatoni ialah Dr. IsmailLutfi Chapakiya
  - Dr. Ismai Lutfi Chapakiya ialah rektor Universiti Fatoni.

(b) Kata pemeri adalah

Kata pemeri adalah digunakan dalam ayat yang berpola frasa nama+ frasa adjektif dan frasa nama + frasa sendi nama, atau kata pemeri adalah menghubungkan subjek ayat dengan predikat ayat dengan memberi huraian lanjut berkenaan subjek sebelumnya.

Contoh dalam ayat :-

1. Hadiah itu adalah untuk tetamu istimewa pada malam ini.
2. Ceramah itu adalah tentang hidup bersama al-Quran.
3. Herba yang sedang diminum oleh ibu adalah baik untuk kesihatan.
4. Masalah yang dihadapi oleh keluarga itu adalah sukar untuk diselesaikan.

Isi tempat kosong dalam setiap ayat di bawah ini dengan kata pemeri yang sesuai.

Latihan 22

1. Kereta kegemaran saya_____kereta Proton Exora.
2. Kerja mencatat minit mesyuarat itu_____tugas setiausaha.
3. Keputusan _____ untuk menanggungkan aktiviti itu_____sangat bijak.
4. Kegiatan membaca buku_____kegemarannya pada masa lapang.
5. Perbincangan pada petang ini_____tentang pelantikan ketua kelas.

BAB 8 Kedudukan Objek

Perbualan

Fahmi : Di mana rumah encik?

Encik : Di sebelah *belakang* Universiti Fatoni.

Fahmi : Encik tinggal di mana?

Encik : Saya tinggal di Pattani.

Fahmi : Maaf boleh saya tanya?

Encik : Boleh.

Fahmi : Saya nak pergi ke hospital Yala.

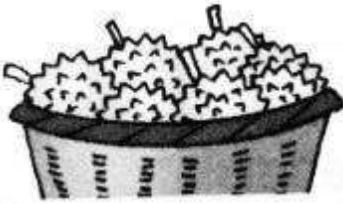
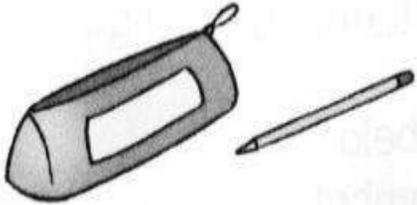
Encik : Pandu terus hingga sampai di kedai lama Yala kemudian jalan terus lagi hospital Yala di *sebelah kiri* sebelum simpang empat.

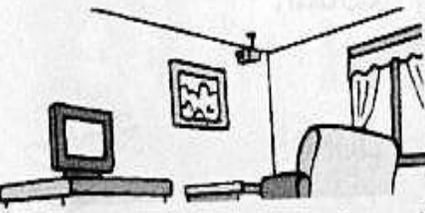
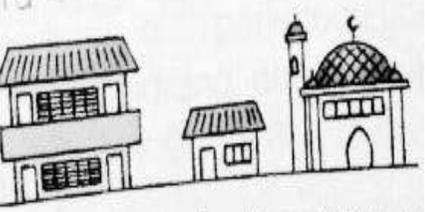
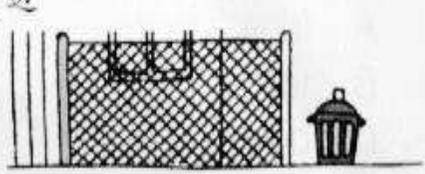
Tatabahasa

Kata Arah

Kata arah ialah kata yang memberitahu arah tempat di mana sesuatu benda itu berada. Kebiasaannya, perkataan ini hadir selepas kata sendi nama dan sebelum kata nama. Kata arah seperti:

atas	antara	bawah	tepi	belakang
barat	tengah	dalam	luar	sisi
sudut	segi	selatan	samping	timur
utara	penjuru	hadapan	kiri	kanan

Gambar	Kata Arah	Contoh Ayat
	dalam	Di dalam bakul itu ada buah durian.
	luar	Pensel itu berada di luar kotak pensel.
	atas	Pasu bunga itu diletakkan di atas meja hiasan.

Gambar	Kata Arah	Contoh Ayat
	bawah	Ali sedang membaca buku cerita di bawah pokok.
	sisi	Emak berada di sisi adik yang demam.
	sudut	Gambar pemandangan itu digantung di sudut ruang tamu.
	antara	Rumah saya terletak di antara sekolah dengan masjid.
	hadapan	Kassim duduk di hadapan saya.
	tepi	Tong sampah itu terletak di tepi pagar rumah.
	tengah	Nenek itu berdiri di tengah jalan raya.

BAB 9 Pengangkutan

Pemahaman

Baca petikan di bawah. Kemudian jawab soalan-soalan yang diberikan

Asmat baru tamat latihan kurikulum di universiti. Dia sedang menunggu ayahnya datang menjemputnya pulang ke rumah. Asmat menunggu ayahnya di perhentian bas di hadapan universitinya. Jam menunjukkan pukul 6.30 petang, tapi ayahnya belum tiba lagi.

Tiba-tiba sebuah kereta berhenti di yhadapanya. Pemandunya seorang wanita menghampiri Asmat. Dia memperkenalkan diri sebagai kawan ayah Asmat. Katanya ayah Asmat tidak dapat menjemput Asmat kerana terlibat dalam kemalangan. Dia disuruh oleh ayah Asmat untuk menjemput Asmat.

Kamal teringat akan pesanan ayahnya supaya tidak mengikut orang yang tidak dikenali walau dalam keadaan apa sekalipun. Asmat memberitahu wanita itu yang dia akan menaiki bas untuk pulang ke rumah. Asmat mesti sentiasa berhati-hati supaya selamat.

1. Di manakah Asmat menunggu ayahnya?

---

2. Apakah yang dikatakan oleh pemandu wanita itu kepada Asmat?

---

3. Apakah pesanan ayah kepadanya?

Pengangkutan merujuk kepada kenderaan yang membawa seseorang atau sesuatu dari satu tempat ke satu tempat yang lain, biasanya pada jarak yang jauh berbanding jika berjalan kaki. Sistem pengangkutan biasanya boleh dibahagi kepada beberapa pembahagian bergantung kepada cara ia bergerak, kuasa, dan lain-lain. Antara pembahagian yang biasa adalah pengangkutan darat, pengangkutan laut dan pengangkutan udara

Pengangkutan/ Kenderaan di Darat

motosikal

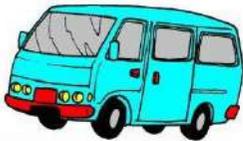
beca

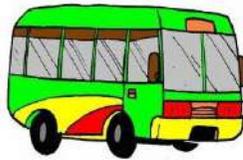
basikal

kereta

van

bas

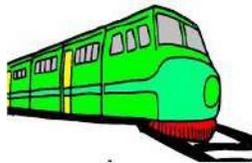
lori

ambulans

teksi

kereta api

transit aliran ringan

jib

kereta lembu

kereta polis

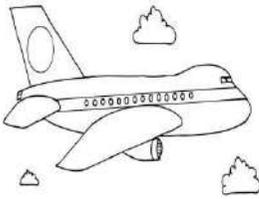

kereta bomba

skuter

Pengangkutan/ Kenderaan di Air dan Udara

kapal terbang

helikopter

belon udara panas

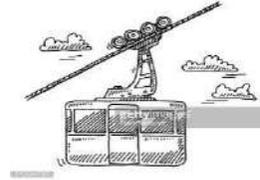
kanu

perahu

monorel

kereta kabel

perahu layar

kapal

jong

hoverkraf

rakit

feri

kapal tangki

kapal selam

motobot

Contoh Ayat

1. Ayah naik kereta ke pejabat.
2. Fatimah menaiki bas dari Pattani.
3. Abang memandu kereta ke Hatyai.
4. Adik menunggang basikal ke sekolah.
5. Makcik membonceng motosikal ke pasar malam.

Pilihkan ayat di atas kemudian, pisahkan perkataan mengikut jadual yang berikut.

Latihan 24

Kata Nama	Kata Kerja	Kenderaan	Kata sendi	Tempat

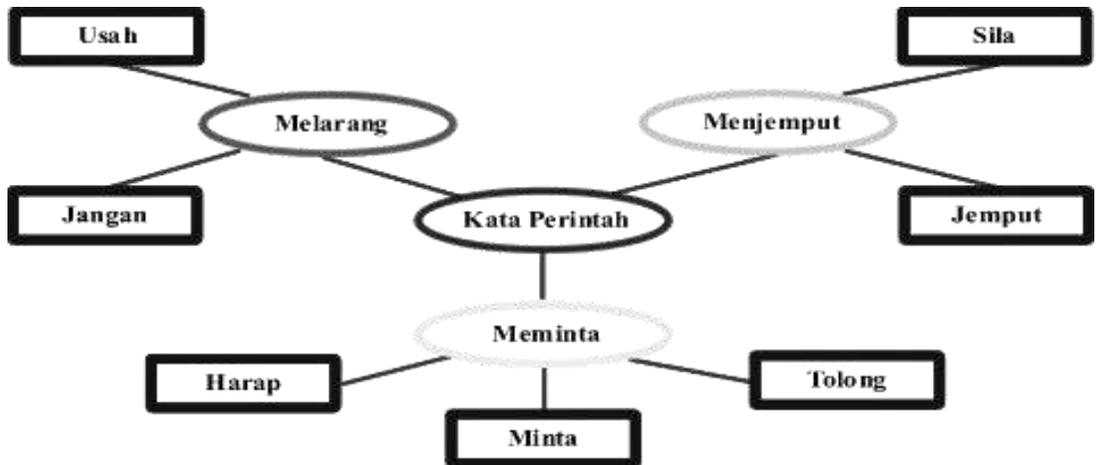
 PERBUALAN

Pergi Setun

Kata Perintah

Kata perintah ialah perkataan yang bertujuan menimbulkan sesuatu tindakan terhadap arahan, larangan, perintah, silaan dan permintaan.

Kata Perintah	Maksud	Ayat Contoh
- sila - jemput	silaan	1. Silalah masuk ke dalam rumah. 2. Jemputlah menikmati hidangan ini.
- jangan - usah	larangan	1. Jangan bising di dalam perpustakaan. 2. Usah bermain di tepi lombong itu.
- harap - minta - tolong	permintaan	1. Harap murid-murid bertenang. 2. Minta perhatian saudara dan saudari sekalian. 3. Tolong hantar latihan ini pada hari Isnin.

Latihan 25

A. Sila isi tempat kosong dengan kata perintah berikut:

1. _____ ambil perhatian, semua orang dikehendaki berkumpul dibalai raya.
2. _____ lah datang ke majlis perkahwinan kakak saya.
3. _____ belikan saya sebuah mi goreng di kantin.
4. _____ awak dapat datang ke rumah saya pada malam ini.
5. _____ merokok di kawasan sekolah.
6. _____ makan kuih-muih yang dibuat oleh ibu saya.
7. _____ tunggu sebentar, ayah saya akan pulang.
8. _____ beri laluan, saya hendak ke seberang.

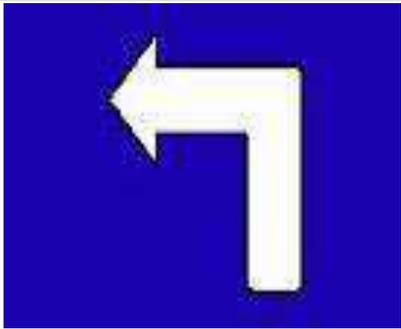
B. Isi tempat kosong dengan jawapan yang betul.

1. _____ (Jangan, Sila) bermain di tepi sungai yang deras.
2. _____ (Minta, Jemput)lah datang ke rumah saya.
3. _____ (Tolong, Usah) sapukan lantai bilik darjah.
4. _____ (Jangan, Sila)lah masuk ke dalam.
5. _____ (Minta, Jangan) semua penonton bertenang.
6. _____ (Tolong, Jemput) ambikkan saya segelas air suam
7. _____ (Usah, Jangan) kamu cari dompet itu lagi.
8. _____ (Sila, Jemput) buang kasut sebelum masuk ke dalam bilik komputer.

BAB 10 Lokasi

A. PENGENALAN

Lokasi adalah tempat di luar studio untuk membuat penggambaran, atau letak tempat dimana fenomena geografi terjadi.

Belok kiri jalan terus	Belok kanan	Belok kiri
Pusing balik	Bulatan	Berhenti
Simpang empat/ simpang tiga		Lampu isyarat

- Belok kiri di simpang empat.
- Pergi terus sehingga jumpa simpang empat.
- Jalan terus sehingga jumpa bangunan.....
- Jalan terus sehingga jumpa bulatan
- Pergi terus sampai .....

Binakan ayat sedrhana mengikut perkataan dibawah ini:-

Latihan 26

1. Hospital + belok kiri

---

2. Balai polis + bulatan

---

3. Universiti Rajbhat Yala + belok kanan

---

4. Universiti Fatoni + simpang tiga

---

5. Kedai baju batik + lampu isyarat

---

6. Pasar malam + simpang empat

---

7. Masjid Yala + lampu isyarat

---

8. Binaan raja + pusing balik

---

9. Fakulti Pengajian Islam + Bulatan

---

10. Asrama + belok kiri

---

perbualan

Di depan stesen kereta api Yala.

- Encik Faizal : Maaf, saudara, boleh saya tumpang bertanya?
Ahmad : Ya boleh. Silakan.
Encik Faizal : Di mana Universiti Fatoni?
Ahmad : Universiti Fatoni di kampung Khaotum.
Encik Faizal : Bagaimana hendak ke sana?
Ahmad : Oh, senang saja. Dari sini, encik jalan terus hingga encik jumpa lampu isyarat di simpang tiga. Kemudian, belok kanan. Jalan terus sekitar lima kilometer. Encik akan jumpa dengan stesen minyak warna kuning disebelah kanan encik. Kemudian belok kanan di jalan Nak Kubur, jalan terus sekitar 6 kilometer hingga encik jumpa simpang tiga selepas itu belok kiri. Universiti Fatoni disebelah kanan encik.
Encik Faizal : Terima kasih.
Ahmad : Sama-sama.

Tuliskan sebuah peta dan sebuah perbualan tentang perjalanan anda

Latihan 27

A large rectangular area enclosed by a dashed black border, intended for drawing a map and writing a conversation.

A series of horizontal dotted lines for writing the answer.

Kata Seru

Kata seru ialah kata yang digunakan oleh seseorang untuk menggambarkan perasaan.

- *Aduh*
- *Aduhai*
- *Amboi*
- *Wah*
- *Eh*
- *Wahai*
- *Hai*
- *Nah*
- *Syabas*
- *Cis*
- *Ah*

Berikut adalah penerangan dan contoh penggunaan kata seru dalam ayat.

- a) *Aduh*
  - menyatakan perasaan sakit /keluhan.
  - Contoh : *Aduh*, sakit mataku ini !
- b) *Aduhai*
  - menyatakan rasa sedih / dukacita.
  - Contoh : *Aduhai*, malangnya nasibku !
Aduhai, tertipu lagi saya !
- c) *Amboi*
  - menyatakan perasaan kagum.
  - Contoh : *Amboi*, cantiknya kucing awak !
- d) *Wah*
  - menyatakan perasaan hairan

Contoh : *Wah*, hebatnya pensyarah Jabatan Bahasa Melayu !

e) *Eh*

- menyatakan perasaan terperanjat

Contoh : *Eh*, kamu pun menyertai seminar ini !

f) *Ah*

- menyatakan perasaan penolakan / tidak setuju.

Contoh : *Ah*, saya tidak benarkan !

Ah, aku enggan menurut perintahnya !

g) *Cis*

- menyatakan perasaan marah.

Contoh : *Cis*, kamu merokok lagi !

Cis, berani sungguh dia dating ke mari !

h) *Hai*

- menegur / menyapa untuk berkenalan dengan seseorang.

Contoh : *Hai*, sudah lama kita tidak bertemu !

Hai, selamat berkenalan !

i) *Nah*

- menyatakan persetujuan.

Contoh : *Nah*, ambillah balik semua buku kamu ini !

j) *Syabas*

- menyatakan rasa puas hati / bangga.

Contoh : *Syabas*, kamu telah terpilih sebagai pelajar cemerlang !

k) *Wahai*

- menyatakan perasaan seruan / perhatian.

Contoh : *Wahai*, anak-anakku, hormatlah orang-orang tua !

Latihan 28

A. Garisi kata seru yang sesuai.

1. (Hai, Cis), berani kau mencabar aku!
2. (Aduh, Wah), besar sungguh rumah kamu!
3. (Ah, Eh), baru sebentar tadi saya nampak dia!
4. (Eh, Aduh), sakitnya tangan aku!
5. (Cis, Hai), boleh kita berkenalan!
6. (Ah, Wah), lupakan sahaja perkara itu!
7. (Amboi, Oh), sombongnya murid baru itu!
8. (Syabas, Cis), kamu telah berjaya!
9. (Oh, Wahai), anak-anakku, janganlah melawan kata-kata guru!
10. (Hai, Oh), ramai sungguh pelancong datang ke Zoo Negara pada hari ini!

B. Masukan kata seru ke dalam ayat-ayat yang berikut:-

- a).....ibu bapa, suruhlah anak-anak kamu mengerjakan solat lima waktu !
- b) .....ambillah barang ini !
- c) .....inilah keputusan yang saya tunggu-tunggu !
- d) .....kawan-kawan semua !
- e) .....tangannya berdarah !
- f) .....manisnya buah anggur ini !
- g) .....cadangannya itu tidak perlu kita pertimbangkan !
- h) .....belum cukup bayarannya !

SUN 11 CUACA

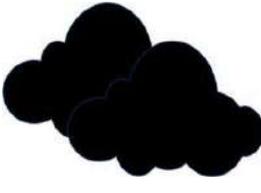
Cuaca dan Iklim

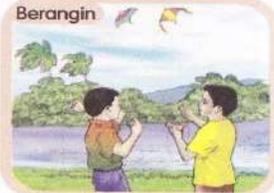
Cuaca adalah keadaan udara pada saat tertentu dan di wilayah tertentu yang relative sempit dan pada jangka waktu singkat. Cuaca itu terbentuk dari gabungan unsur cuaca dan jangka waktu cuaca biasa hanya beberapa jam saja.

Iklim adalah keadaan cuaca rata-rata dalam waktu satu tahun yang penyelidikannya dilakukan dalam waktu yang lama dan meliputi wilayah yang luas.

Cuaca dan iklim merupakan hal yang berkaitan erat dengan panas, hujan dan juga mendung atau berlawanan. Thailand merupakan salah satu Negara yang memiliki 2 musim iaitu musim hujan dan musim kemarau. Sedangkan Negara-negara lain ada yang memiliki lebih dari 2 musim iaitu 4 musim. Musim-musim tersebut antar lain iaitu musim panas, musim hujan, musim gugur dan musim semi.

Cuaca

panas	hujan	sejuk	mendung

ribut	cerah	berangin	petir

Iklm

musim panas	musim bunga	musim luruh	musim hujan
musim semi	musim tengkujuh	musim sejuk	musim kemarau

Latihan 29 : Lengkapi ayat ini dengan perkataan-perkataan yang berikut.

1. Amerika + musim sejuk

---

2. Mesir + musim panas

---

3. Jepun + musim semi

---

4. Thailand + musim kemarau

PAK KADIR DENGAN TELUR ITIK EMAS

Pak Kadir seorang penternak. Dia membela ayam dan itik. Ayam dan itiknya selalu bertelur. Pak Kadir mendapat banyak telur ayam dan telur itik.

Pak Kadir menjual telur ayam dan itiknya di pasar. Dia mendapat banyak wang. Dia berasa gembira kerana dia dapat membeli barang-barang dengan wang itu.

Pada suatu hari, itik Pak Kadir telah bertelur sebiji telur emas. Pak Kadir pun menjual telur itu. Pekedai membelinya dengan harga yang tinggi. Pak Kadir mendapat banyak wang.

Keesokan harinya, itik Pak Kadir bertelur sebiji lagi emas. Pak Kadir menjualnya. Dia mendapat banyak wang lagi.

Pada suatu hari, Pak Kadir sudah tidak sabar. Dia ingin cepat menjadi kaya. Dia tidak mahu menunggu itiknya bertelur hanya sebiji telur emas setiap hari. Pak Kadir fikir lebih baik dia ambil saja semua telur emas yang ada di dalam perut itiknya.

Pak Kadir pun membelah perut itiknya itu. Pak Kadir berasa terkejut apabila dia lihat tidak ada telur emas di dalam perut itiknya itu. Pak Kadir berasa sedih dan menyesal kerana itiknya mati akibat perbuatannya.

Latihan 30 : Lengkapkan ayat ini dengan frasa yang sesuai.

1. Pak Kadir suka _____
2. _____ Pak Kadir bertelur sebiji _____
3. _____ menjual telur itiknya di _____
4. Pak Kadir ingin _____
5. Pak Kadir seorang _____

Tatabahasa

Kata Hubung

Kata hubung ialah perkataan yang digunakan untuk menggabungkan perkataan dengan perkataan rangkai kata dengan rangkai kata ayat dengan ayat.

No	Contoh	Ayat Contoh
1	atau	Saya hendak makan mee atau nasi lemak
2	dan	Saya dan adik bermain di taman
3	lalu	Dia masuk ke bilik lalu menyalin pakaian
4	sambil	Bapa mendengar radio sambil membaca surat khabar
5	serta	Ali, Abu serta Ahmad tidak hadir ke sekolah
6	tetapi	Saya rajin tetapi saya tidak pandai belajar
7	sebab	Ali sedih sebab kucingnya belum pulang lagi
8	kalau	Kamu akan dipenjara kalau melakukan kesalahan
9	supaya	Kita harus mandi selalu supaya kelihatan bersih
10	kemudian	Sila baca soalan kemudian mula menjawab
13	apabila	Saya terkejut apabila mendengar berita itu
14	bahawa	Saya yakin bahawa cerita kamu adalah benar
15	hingga	Saya belajar hingga ke peringkat universiti
16	jika	Jika kamu larang saya, kamu akan terima padahnya
17	kecuali	Jawab semua soalan kecuali soalan dua
18	kerana	Dia sakit hati kerana kenakalan anaknya
19	ketika	Ketika menunggu kamu, saya hampir tertidur
21	sebelum	Sebelum melintas jalan raya, pelajar itu melihat ke kiri dan ke kanan dahulu
22	sejak	Sejak dia berpindah rumah, perangainya sudah berubah

Peribahasa

Menurut Za'ba peribahasa ialah susunan kata-kata yang pendek dengan makna yang luas, mengandungi kebenaran, sedap didengar dan bijak perkataannya.

Penggunaan peribahasa di kalangan masyarakat Melayu khususnya, untuk memberi pengajaran atau teguran dengan cara yang sopan dan halus.

sesuatu yang tidak kekal

Embun di hujung rumput

diam orang berilmu berfikir, diam tetapi diam orang bodoh siasia sahaja.

diam-diam ubi berisi, diam-diam besi berkarat

sesuatu penyakit datang dengan cepat, tetapi lambat untuk sembuh.

datang seperti ribut, pergi seperti semut

jika sesuatu perkara itu tidak berlaku, masakan orang memperkatakannya.

jika tiada angin, masakan pokok bergoyang

Pemberian sesuatu apabila menziarahi orang

Buah Tangan

Ketawa apabila mendengar, melihat, membaca buku

Geli Hati

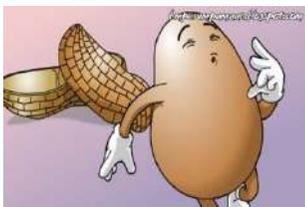
Orang yang tidak tahu main bola

Kaki Bangku

Orang yang suka membaca bu

Ulat Buku

orang yang tidak tahu mengenang budi

Bagai kacang melupakan kulit

pasangan yang sama padan dan sama cantik

Bagai pinang dibelah dua

dendam; perbuatan jahat yang tersembunyi

Seperti api dalam sekam

orang yang cetek pengetahuannya mengenai hal dunia luar

Seperti katak di bawah tempurung

kecantikan gadis yang tiada bandingannya

Bagai bulan dipagari bintang

Berat sama dipikul, ringan sama dijinjing

Bekerjasama dan tolong-menolong

Takut kerana salah, berani kerana benar

Berasa takut kerana melakukan kesalahan, sebaliknya jika benar, berasa berani

Buang yang keruh, ambil yang jernih

Buang yang jahat, ambil yang baik

Ditelan mati emak, diluahkan mati bapa

memilih kerana kedua-dua pilihan sama penting

Orang berbudi kita berbahasa, orang memberi kita merasa

Kita sentiasa berterima kasih ke atas kebaikan orang terhadap kita.

Yalah...lagi semua kawan-
kawan sangat
bersatupadu...buatkan
kerja cepat selesai

Alhamdulillah...Amin
hari ini kita dapat
membersihkan kelas

Seperti pepatah
Melayu berbunyi
"Berat sama dipikul,
ringan sama
dijinjing"

Rujukan

- Anwar Ridwan, 2004 . **Perbualan Asas Bahasa Melayu**. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Buku Tatabahasa Dewan Jilid 2, 1989. **Perkataan**. dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ishak Haron. 2012. **Literasi 2 M membaca & menulis Bahasa Malaysia KSSR (Program LINUS) Tahap 1**. Selangor Darul Ehsan : Petaling Jaya.
- Kamus Dewan edisi keempat, 2007. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik Safiah Karim dkk, 2013. **Buku tatabahasa Dewan Jilid 1: Bentuk kata**, Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Nik safiah Karim dkk, 2013. **Tatabahasa Dewan Bentuk Kata**. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan pustaka.
- Phaosan Jehwae, 2012. **Bahasa Melayu Jilid 1**. Yala : Universiti Yala.
- Raihana Hamdan. 2013. **Modul praktis KSSR tahun 1 Bahasa Malaysia**. Selangor Darul Ihsan : Seri Kembangan.
- Suraiya Chapakiya, 2016. *Bahasa Melayu1Komunikasi dan Kemahiran Berbahasa*. Bangkok : Syarikat M& M Laser Print Bhd.
- Suria Mahmud. 2013. **Modul praktis KSSR tahun 2 Bahasa Malaysia**. Selangor Darul Ihsan : Seri Kembangan.
- Titas Bahasa**. 2009. Fakultas Ilmu Budaya Universitas Gadjah Mada : Yogyakarta.